

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

ISSN 1821-1070

Letnik XII. št. 45-46

E-mail: kredarica@teamnet.rs

Novi Sad, , januar-junij 2012

*V TEJ ŠTEVILKI POSEBEN DODATEK:
PROSLAVA 15. OBLETNICE DRUŠTVA SLOVENCEV
KREDARICA*

NOVA MINISTRICA IN DRŽAVNI SEKRETAR

Po predčasnih volitvah v državni zbor, decembra 2011, je začetkom februarja 2012 imenovana nova Vlada Republike Slovenije s katero je tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu dobil novo vodstvo. Za ministrico brez resorja za področje odnosov med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter med Republiko Slovenijo in Slovenci po svetu, je imenovana Ljudmila Novak, a za državnega sekretarja na Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu je imenovan Matjaž Longar.

Ljudmila Novak, rojena 1. avgusta 1959 v Mariboru, stanujoča Imenje 8, Moravče, je diplomirala iz slovenskega in nemškega jezika s književnostjo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Od leta 1983 do 1985 je poučevala na Srednješolskem centru Murska Sobota, nato pa eno leto v Dekliškem vzgajališču Višnja Gora, kjer je bila tudi vodja srednje šole. Od leta 1986 do leta 2001 je poučevala slovenski in nemški jezik s književnostjo v srednji šoli Zavoda za usposabljanje invalidne mladine Kamnik. Leta 1988 je pridobila FIBO kvalifikacijo za delo z gibalno oviranimi osebami. Leta 2001 je bila izvoljena za županjo občine Moravče.

Od leta 2001 do 2002 je bila članica predsedstva Skupnosti občin Slovenije. V letu 2004 je postala tudi predstavnik občine Moravče v Združenju podeželskih občin EU. V letih od 2001 do 2004 je bila članica Kongresa lokalnih skupnosti Sveta Evrope. Župansko funkcijo je opravljala do julija leta 2004, ko je bila na prvih evropskih volitvah v Sloveniji na listi Nove Slovenije izvoljena v Evropski parlament. V času, ko je bila poslanka v Evropskem parlamentu, je bila članica Odbora za kulturo, izobraževanje, mladino, medije in šport ter Odbora za regionalni razvoj. V tem času je bila tudi aktivna članica parlamentarne skupine za pravice manjšin. Od decembra 2011 je poslanka in podpredsednica DZ RS. Državni zbor RS jo je 10. februarja 2012, imenoval za ministrico brez resorja za Slovence v zamejstvu in po svetu.

V Novi Sloveniji je Ljudmila Novak aktivna že od same ustanovitve stranke, sprva kot članica sveta, nato podpredsednica NSi in od leta 2008 tudi predsednica NSi.

Matjaž Longar, rojen 26. avgusta 1965 v Ljubljani, je ustanovni član Nove Slovenije, izkušen diplomat in od meseca decembra 2010 mednarodni sekretar NSi.

Matjaž Longar je bil od avgusta 1997 do junija 2000 prvi sekretar na Veleposlaništvu Republike Slovenije v Rimu. Ko je dr. Andrej Bajuk leta 2000 postal predsednik vlade je postal njegov svetovalec za zunanje zadeve, vključno s področjem EU. Od novembra 2000 pa do november 2004 je pooblaščen minister in namestnik veleposlanika na Veleposlaništvu Republike Slovenije v Berlinu. Marca 2006 pa je bil imenovan za generalnega konzula Republike Slovenije v Celovcu s pristojnostjo na Koroškem, Solnograškem, Tirolskem in Predarlskem. To funkcijo je opravljal do avgusta 2010. Zadnje leto in pol pa je bil pooblaščen minister na Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije.

Povzeto po:

http://www.uszs.gov.si/si/o_organu/vodstvo/

Društvo Slovencev Kredarica je 4. februarja 2012 imelo svojo redno letno skupščino na kateri je poleg običajnega dnevnega reda bila tudi ena od točk predčasno imenovanje novega predsednika društva. Prejšnji predsednik Albert Kužner je umrl septembra 2011, tedanji predsednik Upravnega odbora društva Ivan Zavrtnik je pa do seje skupščine bil vršilec dolžnosti predsednika. Tukaj bomo podali skrajšane izpiske iz Zapisnika z večurne skupščinske seje, ki vsebujejo najpomembnejše točke dnevnega reda in sklepe skupščine.

Na začetku skupščinske seje je Ivan Zavrtnik najprej pozdravil prisotne, nato se je pa pristopilo izvolitvi delovnega predsedstva skupščine.

Kot predsednica delovnega predsedstva je izbrana Marija Lovrič, ki je predsedovala seji skupščine, Karmela Stanislavljević in Milan Breberina pa sta izbrana za člana delovnega predsedstva.

Po točki dnevnega reda je predsedujoča najprej dala besedo sekretarki društva Silvi Martinec, ki je podala skupščini vsebinsko in finančno poročilo za leto 2011. Povdarila je, da je, kot prejšnja leta, tudi leto 2011 bilo izjemno uspešno in polno aktivnosti v vseh njegovih segmentih:

REDNO DELOVANJE OZ. REDNE LETNE AKTIVNOSTI:

- bilten - dvojna številka 39-40 je tiskana na 20 straneh, dvojna številka 41-42 na 16 straneh in št. 43 na 24 straneh, a št. 44 je tiskana januarja 2012. Že več kot 10 let bilten spremlja vse aktivnosti društva (gostovanja, nastopi, manifestacije, tekmovanja, promocije ...) v vseh njegovih segmentih in od začetka ustanavljanja v vsaki številki predstavlja bralcem, v posebnih rubrikah, znane Slovence ter skozi intervjuje člane društva, ki so najbolj aktivni. Deseto obletnico biltena je društvo proslavilo na VIII. Koncertu slovenskih pesmi in poezije

- proslava Kulturnega praznika – Prešernov dan je bil proslavljen 11. februarja kot večer z druženjem na prireditvi na kateri so nastopali člani DS Kredarica - učenci šole dopolnilnega pouka slovenščine, od najmlajših do najstarejših, MePZ in Igralni ansambel. Dogodek je potekal v amfiteatru Visoke šole strokovnih študijev za izobraževanje vzgojiteljev

- tradicionalni VIII. Koncert slovenskih pesmi in poezije v okviru katerega je bila proslava 20. obletnice samostojnosti Slovenije in 10. obletnice biltena društva. Leta 2011. je tradicionalni koncert slovenskih pesmi in poezije društvo obogatilo s proslavo dveh obletnic, 19. novembra. Tudi tokrat se je koncerta udeležilo ogromno pripadnikov slovenske skupnosti, kot tudi drugih ljubiteljev slovenske glasbe in poezije, ki so dodobra napolnili prestižno koncertno dvorano novosadske sinagoge, v kateri se vsako leto že tradicionalno odvija ta večer. Na dveinpolurnem koncertu, ki je navdušil vse zbrane, in je bil posvečen 20. obletnici samostojnosti Slovenije in 10. obletnici biltena Društva Slovencev Kredarica so bili prisotni tudi Milan Predan, namestnik veleposlanika s slovenskega veleposlaništva v Beogradu, Rajko Marić, častni konzul Republike Slovenije

v Vojvodini, predstavniki Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji, predstavniki društev Slovencev v Srbiji, veliko število prijateljev društva ter mediji, ki so spremljali dogodek, a v celoti ga je prenašala in posnela novosadska TV Kanal 9, v okviru skupnega projekta s DS Kredarica Enega smo rodu.

Na koncertu so se predstavili številni glasbeni izvajalci in recitatorji. Nastopili so zbori in recitatorji slovenskih društev iz Niša, Vršca, Zrenjanina, Subotice, Beograda ter recitatorji, zbor, moška pevska skupina in igralni ansambel gostitelja DS Kredarica iz Novega Sada, a dogodek so s svojimi nastopi popestrili še člani otroškega zbora Bajićevi slavuji glasbene šole Isidor Bajić iz Novega Sada in učenci Baletne šole iz Novega Sada, ki so na glasbo igralnega ansambla Kredarice ustrezno popestrili dogodek s slovenskimi narodnimi plesi. V drugem delu koncerta je kot posebni gost iz Slovenije nastopila Mešana pevska skupina Studenec iz Pivke, Slovenija

- društvo je razstavilo svoje izdelke založništva v slovenskem jeziku na 17. mednarodnem Salonu knjig v Novem Sadu

- velikonočna in božična maša, Miklavževanje – aprila in decembra 2011 je beograjski nadškof Stanislav Hočevar služil velikonočno in božično mašo v slovenskem jeziku v novosadski katedrali z udeležbo Mešanega pevskega zbora DS Kredarica, po mašah so se pa člani društva, kot vedno v prostorih društva, v prijetnem pogovoru družili z nadškofom.

Po programu, ki ga je priredila šola dopolnilnega pouka slovenščine, so najmlajši Slovenci v društvu, okrog 40 otrok, dobili darila od Miklavža.

- udeležba na recitatorskem tekmovanju Naša slovenska beseda, ki ga organizira DS Planika iz Zrenjanina

- udeležba na tradicionalnem Srečanju slovenskih pevskih zborov, ki ga organizira DS Triglav iz Subotice

- udeležba mladostnikov v kvizu Koliko poznamo Slovenijo, ki ga organizira SKS France Prešeren iz Niša

- udeležba najmlajših na otroškem srečanju Mavrica, ki ga organizira DS Triglav iz Subotice

AKTIVNOSTI PO SEKCIJAH:

MEŠANI PEVSKI ZBOR IN MOŠKA PEVSKA SKUPINA – nastopi v letu 2011:

- **februar:** proslava Kulturnega praznika v Novem Sadu

- **marec:** skupni koncert v Muzeju Vojvodine Svetloba in zvoki z zbori iz Sežane in Repentabora pri Trstu (Italija) ob otvoritvi razstave slovenskega mojstra fotografije Josipa Pelikana

- **april:** velikonočna maša, ki jo je v novosadski katedrali služil nadškof Stanislav Hočevar

- **junij:** skupni koncert z MoPZ Maj iz Kranja

- **julij:** prireditve Dobrodošli doma oz. tridnevna turneja po Sloveniji: Ljubljana, Medvode, Dutovlje

- **oktober:** tradicionalno Srečanje slovenskih zborov, ki ga organizira DS Triglav iz Subotice

- **november:** VIII. Koncert slovenskih pesmi in

poezije v Novem Sadu

- **december:** božična maša, ki jo je v novosadski katedrali služil nadškof Stanislav Hočevar

IGRALNI ANSAMBEL – nastopi v letu 2011:

- **februar:** proslava Kulturnega praznika v Novem Sadu

- **julij:** prireditve Dobrodošli doma oz. tridnevna turneja po Sloveniji: Ljubljana, Medvode, Dutovlje

- **avgust:** Kranfest v Kranju

- **september:** multikulturna manifestacija Rimski dnevi v Hrtkovcih, kot edini predstavniki Slovencev s teh prostorov

- **september-oktober:** dvodnevna predstavitev društva na Novosadskem sejmu turizma v Novem Sadu

- **oktober:** na golf turnirju Pokal prijateljstva Srbije in Slovenije 2011

- **november:** VIII. Koncert slovenskih pesmi in poezije v Novem Sadu

- **december:** na koncertu Pojoče družbe, zboru Društva Slovencev Sava iz Beograda

- **december:** na prireditvi ob 10. obletnici Društva Slovencev Planika iz Zrenjanina.

ŠOLA DOPOLNILNEGA POUKA SLOVENŠČINE - učenci šole, od najmlajših do najstarejših, so se udeležili:

- **februar:** proslave Kulturnega praznika v Novem Sadu

- **april:** ekskurzije (starejši otroci) v Novo mesto

- **junij:** ekskurzije (mlajši otroci) v Ljubljano

- **junij:** recitatorskega tekmovanja Naša slovenska beseda, ki ga organizira Društvo Slovencev Planika iz Zrenjanina in osvojili 3. mesto

- **oktober:** otroškega srečanja Mavrica, ki ga organizira Društvo Slovencev Triglav iz Subotice

- **oktober:** mladostniki so bili domačini učencem gimnazije iz Novega mesta, ki so bili na povratnem obisku

- **november:** kviza za mladostnike Koliko poznamo Slovenijo, ki ga organizira SKS France Prešeren iz Niša in osvojili 1. mesto

- **november:** VIII. Koncerta slovenskih pesmi in poezije v Novem Sadu

- **december:** Miklavževanja.

OSTALE AKTIVNOSTI:

- **februar:** udeležba na osrednji proslavi Kulturnega praznika v Subotici, ki sta ga organizirala Veleposlaništvo R. Slovenije v Beogradu in Društvo Slovencev Triglav iz Subotice

- **februar:** letna skupščina društva

- **marec:** domačini srečanja na sestanku v Novem Sadu s člani Komisije DZ RS za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter na skupnem sestanku s člani Komisije in predstavniki ostalih društev Slovencev v Vojvodini

- **marec:** odhod na koncert Godbenega društva Idrija v Beograd, ki ga je organiziralo Veleposlaništvo R. Slovenije

- **maj:** srečanje z nadškofom Stanislavom Hočevarjem in s Slovenci iz Avstrije in Slovenije v Novem Sadu

- **junij:** udeležba na proslavi 20-letnice samostojnosti Slovenije, državnosti in slovenske vojske v Beogradu, ki ga je organiziralo Veleposlaništvo R. Slovenije v

Beogradu

- **junij:** udeležba na proslavi 20-letnice samostojnosti Slovenije in 2-letnice obstoja Društva Slovencev Emona v Rumi

- **oktober:** domačini srečanja v Novem Sadu na sestanku z ministrom dr. Boštjanom Žekšom, veleposlanikom Francom Butom in s predstavniki ostalih društev Slovencev v Vojvodini

- **oktober:** udeležba na sestanku Poslovnega kluba Slovenije in Vojvodine

- **november:** otvoritev konzulata R. Slovenije v Novem Sadu

- **december:** udeležba na Dnevu slovenskega gospodarstva v Novem Sadu

- **december:** udeležba na proslavi 60. obletnice Združenja Slovenska izseljenska matica v Ljubljani

- **december:** društvo je pomagalo pri realizaciji predavanja o slovenščini prof. dr. Stabeja iz Ljubljane v Novem Sadu

POSEBNI PROJEKTI:

- **marec:** Koncert Svetloba in zvoki v Muzeju Vojvodine; nastop zborov iz Sežane, Repentabora pri Trstu (Italija) in zboru DS Kredarica ob otvoritvi razstave slovenskega mojstra fotografije Josipa Pelikana

- **julij:** nastop na prireditvi Dobrodošli doma oz. tridnevna turneja Mešanega pevskega zboru, Moške pevske skupine in Igralnega ansambla po Sloveniji: Ljubljana, Medvode, Dutovlje

- **avgust:** Kranfest v Kranju, Slovenija; nastop Igralnega ansambla

- **oktober:** Dom, družina, domovina; celvečerni nastop družine Nemanič oz. Kulturnega društva Tomaševi iz Metlike, Slovenija, v amfiteatru Visoke šole strokovnih šrudijev za izobraževanje vzgojiteljev v Novem Sadu

- **november:** koncert MePS Studenec iz Pivke, Slovenija, v okviru VIII. Koncerta slovenskih pesmi in poezije v novosadski sinagogi.

Silva Martinec je povdarila, da bo tudi leto 2012 izjemno aktivno ampak, da bo tudi, finančno gledano, zelo težko, verjetno eno od težjih ter predstavila načrte Upravnega odbora društva za leto 2012 z opombo, da bo, kot vsako leto, gotovo še veliko število nenačrtovanih aktivnosti, ki jih ne organizira društvo, ampak jih se bo udeležilo:

REDNO DELOVANJE OZ. REDNE LETNE AKTIVNOSTI: kot vsako leto. V letu 2012 bo tudi organizirana V. bienalna razstava umetniških dosežkov članov društva Slovenija, odkod lepote tvoje.

POSEBNI PROJEKTI:

- **februar:** nastop mešanega pevskega zboru, igralnega ansambla in recitatorjev na osrednji prireditvi ob proslavi Prešernovega dne, ki ga v Rumi organizirata Veleposlaništvo Republike Slovenije v Srbiji in Društvo Slovencev Emona iz Rume

- **april:** - proslava 15. obletnice društva

- tridnevna udeležba mladostnikov v projektu Podarimo si prijatelja – podarimo si knjigo, ki ga za naše učence šole dopolnilnega pouka slovenščine ob

Svetovnemu dnevju knjige organizira Osnovna šola Božidarja Jakca v Ljubljani

- **junij:** - udeležba glasbenikov iz igralnega ansambla društva na sedmodnevni Avsenikovi glasbeni delavnici v Begunjah, Slovenija

- tridnevno gostovanje oz. nastopi mešanega pevskega zbora in igralnega ansambla na festivalu Dupleške občine Dupleški teden (Duplek, Slovenija)

- **september:** - tridnevno gostovanje oz. nastopi Pihalnega orkestra občine Duplek v Novem Sadu v sinagogi in z mažoretkami, na odprtem, v centru mesta

- tridnevno gostovanje oz. nastopi moške pevske skupine društva v Repentabru pri Trstu (Italija) in Pivki, Slovenija.

Vsebinsko in finančno poročilo o dejavnostih v letu 2011 in načrti Upravnega odbora za leto 2012 so enoglasno sprejeti nato je pa predsedujoča Marija Lovrić seznanila skupščino, da je s smrtjo Alberta Kužnerja društvo avtomatski ostalo brez predsednika, da je po Statutu društva dolžnost predsednika vršil predsednik Upravnega odbora Ivan Zavrtanik, da se mora uradno konstatirati razrešitev Alberta Kužnerja ter izbrati novi predsednik. Prebrala je izpisek iz Zapisnika s seje Upravnega odbora od 28. januarja 2012 na kateri je Upravni odbor enoglasno odločil, da za kandidata za predsednika društva, skupščini predloži Ivana Zavrtanika, dosedanjega predsednika Upravnega odbora društva.

Sekretarka Silva Martinec in članica Upravnega odbora društva Elza Ajduković so v imenu Upravnega odbora skupščini podali obrazložitev predloga Upravnega odbora. Podali so, kaj v praktičnem in operativnem smislu pomeni funkcija predsednika društva, pri tekočem in vsakodnevem kontinuiranem opravljanju dela, poudarili potrebo stalne prisotnosti predsednika, ker je on, med ostalim, pooblaščen oseba pri zastopanju društva in podpisovanju dokumentov in aktov ter opravljanju tekočega dela, posebej v nujnih primerih in Ivan Zavrtanik je ravno oseba, ki zadovoljuje omenjeno, ki ima bogate izkušnje, že 15 let na vse načine daje neizmerljiv prispevek društvu, od dne njegovega ustanavljanja do danes ter da bo on najbolj ustrezal nalogam in opravljal funkcijo predsednika.

Predlog Upravnega odbora društva za kandidata za predsednika je skupščina sprejela ter enoglasno izbrala Ivana Zavrtanika za predsednika društva.

Predsedujoča Marija Lovrić je ugotovila, da je z imenovanjem Ivana Zavrtanika na funkcijo predsednika društva, on razrešen dolžnosti predsednika Upravnega odbora društva. Na ta način je funkcija predsednika Upravnega odbora ostala prosta ter je bilo treba izbrati predsednika Upravnega odbora. Na predlog in obrazložitev Upravnega odbora, ki ga je predsedujoča podala na glasovanje, je za predsednico Upravnega odbora skupščina enoglasno izbrala Elzo Ajduković.

Predsedujoča je konstatirala, da je z imenovanjem Elze Ajduković na funkcijo predsednice Upravnega odbora društva, ona razrešena dolžnosti članice Upravnega odbora društva. Na ta način je eno mesto v Upravnem odboru ostalo prosto ter je bilo treba izbrati novega člana Upravnega odbora. Na predlog in obrazložitev Upravnega odbora, ki ga je predsedujoča podala na glasovanje, je za člana Upravnega odbora skupščina enoglasno izbrala Branka Veselinovića.

Predsedujoča je seznanila skupščino, da je s sklepom Upravnega odbora sprejet predlog, da se dosedanji član Upravnega odbora Ljubiša Dobrosavljev zamenja z novim članom zaradi njegovih preobsežnih obveznosti, ki jih ima v svoji službi in pomanjkanja prostega časa ter nezmožnosti opravljanja nalog in aktivnega sodelovanja pri delu Upravnega odbora in društva nasploh. Na predlog in obrazložitev Upravnega odbora za člana Upravnega odbora, ki ga je predsedujoča podala na glasovanje, je skupščina enoglasno izbrala Sanjo Vučurević. Predsedujoča je konstatirala, da je, z omenjenimi spremembami, sestava Upravnega odbora društva naslednja:

1. Elza Ajduković, predsednica Upravnega odbora
2. Silva Martinec, sekretar društva in članica Upravnega odbora ter članice in člani Upravnega odbora:
3. Katja Juršič-Huzjan
4. Mihajlo Vlasov
5. Milan Bireš
6. Maja Cvejić
7. Đorđe Veselinov
8. Sanja Vučurević
10. Branko Veselinović.

V naslednji točki dnevnega reda je predsedujoča Marija Lovrić seznanila skupščino, da je Nadzornemu odboru društva v sestavi:

1. Emil Volkar st., predsednik Nadzornega odbora
2. Mirko Pavlič, član
3. Ivan Rijavec, član

potekel mandat ter da je treba izbrati novi Nadzorni odbor. Na predlog in obrazložitev Upravnega odbora, ki ga je predsedujoča podala na glasovanje, je skupščina enoglasno izbrala Nadzorni odbor v sestavi:

1. Marija Lovrić, predsednica Nadzornega odbora
2. Antonija Molnar, članica
3. Aleksandar Cvejić, član.

Predsedujoča je konstatirala, da je z njenim imenovanjem na funkcijo predsednice Nadzornega odbora ona razrešena funkcije skupščinskega delegata ter da je treba izbrati namesto nje novega delegata. Na predlog in obrazložitev Upravnega odbora, ki ga je predsedujoča podala na glasovanje, je skupščina enoglasno izbrala Emila Volkarja st. na prosto mesto skupščinskega delegata.

Med ostalim je na seji skupščine tudi bilo diskutirano na temo finančnega stanja in pričakovanih težav v letu 2012. Veliko število aktivnosti, kot jih ima naše društvo, zahteva tudi veliko finančne podpore. Apelirano je, da se na vse razpoložljive načine prispeva k temu, da se člani aktivirajo glede bolj rednega plačevanja članarine, ki ni velika, ampak, če jo vsi redno plačujemo, je izjemno pomemben vir prihodkov za kakovostno delovanje in funkcioniranje društva.

Milorad Cvijanović, skupščinski delegat
Prevedla: Silva Martinec

OSREDNJA PROSLAVA KULTURNEGA PRAZNIKA SLOVENIJE V RUMI

V organizaciji Veleposlaništva Republike Slovenije v Srbiji in Društva Slovencev Emona iz Rume se je to leto osrednja proslava Kulturnega praznika Slovenije v Srbiji odvijala v Rumi, 10. februarja, v rumskega Kulturnem centru. Proslavo Prešernovega dne sta organizatorja realizirala v sodelovanju z občino Ruma, Turistično organizacijo Rume ter Društvom Slovencev Kredarica iz Novega Sada, ki je svoj prispevek programu proslave dalo skozi nastope svojega zbora pod dirigentsko palico Suzane Gros-Marković in s klavirsko spremljavo Jožefa Ritterja, igralnega ansambla pod vodstvom Milana Bireša ter recitatorke Marije Lovrić. Kljub zelo nizkim temperaturam in slabemu vremenu je dogodek bil odlično obiskan. Poleg veleposlanika Franca Buta in osebja veleposlaništva sta na proslavi bila prisotna tudi predstavnika Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu Aleš Selan in Rudi Merljak, predstavniki Nacionalnega sveta slovenske nacionalne manjšine v Srbiji, vodstvo Poslovnega kluba Slovenije in Vojvodine iz Novega Sada, slovenski poslovneži, predstavniki društev Slovencev v Srbiji, predstavniki medijev ter številna publika, ki je skoraj do konca napolnila veliko dvorano rumskega Kulturnega centra.

Program je slavnostno začel Mešani pevski zbor Društva Slovencev Kredarica s slovensko in srbsko himno, nato sta pa prisotne najprej nagovorila domačina večera veleposlanik Republike Slovenije Franc But in predsednik Društva Slovencev Emona iz Rume Zoran Jovičić, zbrane pa sta pozdravila še častni konzul Republike Slovenije v Vojvodini in podpredsednik Nacionalnega sveta slovenske nacionalne manjšine v Srbiji Rajko Marić ter namestnik župana Rume Dragan Kardaš. Publika je skozi bogat program vodil Andrej Klemenčič, slovenski publicist in filmski kritik živeč v Beogradu

Po nagovorih je publika skozi petje Mešanega pevskega zbora Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada imela priložnost slišati uglasbene

Veleposlanik Franc But

Zoran Jovičić, predsednik DS Emona

Prešernove verze, sicer skladbe Soldaška, Luna sije in Strunam, pod dirigentsko palico Suzane Gros Marković in s klavirsko spremljavo Jožefa Ritterja, nato so se pa predstavili recitatorji Društva Slovencev Emona iz Rume in Društva Slovencev Kredarica, od najmlajših do najstarejših. Člani DS Emona so pripravili Prešernovo O, Vrba, ki jo je recitirala Marija Đukić, otroka Ana in Vladimir Jeremić, brat in sestra ter Hristina Štimac so interpretirali Pavčkovi

OSREDNJA PROSLAVA KULTURNEGA PRAZNIKA SLOVENIJE V RUMI

MePZ DS Kredarica

Recitatorji

Naseljevanje zvezde in Osvajanje, Olgica Rogič je pa iz Prešernovega Sonetnega venca čustveno recitirala Iz krajev niso, ki v njih sonce sije. Še eno Prešernovo pesem, Pevcu, je predstavila Marija Lovrič iz Društva Slovencev Kredarica, ki je recitirala tudi Maurerjevo On je bil veter.

Program je nadaljevala članica DS Emona Isidora Korošec, ki je nastopila s dvema skladbama na kitari, nato so se pa, na povabilo organizatorjev, skozi igro in petje predstavili otroci in mladostniki s posebnimi potrebami, oskrbovani s strani Centra za socialno delo Ruma ter izzvali posebne emocije in pobrali veliki aplavz. V zvezi z omenjenim nastopom naj bo dovoljeno avtorju tega teksta, strokovnemu vzgojitelju spec., da poda svoje strokovno in osebno mnenje in da pozitivno oceni in povdari pomembnost takšnih idej in njihovo konkretno uresničevanje. Lahko rečemo, da so Slovenci tudi tokrat, kot vselej, še enkrat pokazali, da so nosilci in promoterji sodobnih tokov in tendenc civiliziranega društva in graditelji njegovega višjega sistema vrednot med katerimi je, med ostalim, tudi inkluzija oseb motenih v razvoju v izobrazbene, socialne, kulturne in vse druge segmente in aktivnosti vsakdanjega življenja. Posebej je tukaj pri nas, na teh prostorih, to izjemno pomembno, kot primer pozitivne prakse, ki še nima dovolj dolgo kontinuiteto in, ki se

je bolj resno začela šele pred relativno kratkim časom.

Program se je nadaljeval z nastopom rumskega Tamburaškega orkestra Plavi čuperak in solisti, pod umetniškim vodstvom Nedeljka Patkovića, ki so izvedli venec vojvodinskih skladb. Vokalno instrumentalni del programa je s svojim petjem Prešernove O, Vrba, ki jo je uglasbil V. Kreslin ter popularno in vsem znano Dan ljubezni, nadaljevala članica DS Emona Snežana Joksimović z glasbeno spremljavo Igralnega ansambla DS Kredarica in pevk Helene Bireš, Sare Bireš ter Katarine Medaković.

Prireditve se je približala koncu s samostojnim nastopom Igralnega ansambla DS Kredarica, ki je izvedel venec znanih Avsenikovih skladb in, ki je, kot vedno s svojih nastopih, izzval navdušenje publike. Konec prireditve je obeležen s skupnim nastopom MePZ in Igralnega ansambla DS Kredarica v Avsenikovi Slovenija, odkod lepote tvoje, nato so pa vsi prisotni povabljeni na druženje na pogostitvi, ki so ga organizatorji priredili v veliki avli Kulturnega centra in ki se je potem nadaljevala v prostorih DS

Isidora Korošec

Otroci in mladostniki iz Centra za socialno delo

OSREDNJA PROSLAVA KULTURNEGA PRAZNIKA SLOVENIJE V RUMI

Tamburaški orkester Plavi čuperak

Igralni ansambel DS Kredarica

Skupni nastop MePZ in Igralnega ansambla DS Kredarica

Snežana Joksimović z Igralnim ansamblom DS Kredarica

Emona.

Naj poudarimo še to, da so, čeprav pripadniki najmlajšega aktivnega društva Slovencev v Srbiji, člani DS Emona in njihov predsednik Zoran Jovičić, v sodelovanju z Veleposlaništvom Republike Slovenije v Srbiji, uspeli odlično odgovoriti zahtevni nalogi organiziranja in realizacije takšnega velikega in pomembnega dogodka. Za vzgled je tudi odlično sodelovanje DS Emona s lokalnimi oblastmi,

institucijami in posamezniki, ki aktivno podpirajo promocijo slovenske kulture v svojem okolju. Sodelovanje Emone in Kredarice, kot najmlajšega in najstarejšega društva Slovencev v Srbiji, ob proslavi Prešernovega dne je pa bilo samoumevno.

Na koktajlu: člani DS Kredarica z Alešem Selanom, Rudijem Merljakom, Francom Butom in Zoranom Jovičićem

Milorad Cvijanović
Prevedla: **Silva Martinec**
Foto: **Siniša Klenovšek**

DAN DRŽAVNOSTI IN DAN SLOVENSKE VOJSKE

Veleposlanik Franc But

Z veleposlanikom Francom Butom (tretji z leve) in vojnim atašejem polkovnikom Antonom Tunjom (drugi z desne)

Veleposlaništvo Republike Slovenije je 21. junija 2012 na Kalemegdanski terasi v Beogradu pripravilo sprejem ob Dnevu državnosti in Dnevu slovenske vojske. Udeležilo se je več kot 700 gostov in sicer številni predstavniki diplomatskega zbora, srbske države, političnih strank in lokalnih skupnosti, Srbske pravoslavne cerkve in Rimsko katoliške cerkve v Srbiji, nevladnih organizacij, kulturnih in znanstvenih ustanov, gospodarstva, medijev, slovenskih podjetnikov v Srbiji, tukajšnjih Slovencev, oziroma društev Slovencev in prijateljev Slovenije in je bil s tem eden od najbolj obiskanih sprejemov letos v Beogradu.

Veleposlanik Franc But je v svojem slavnostnem nagovoru med drugim poudaril podporo Slovenije približevanju Srbije EU tudi v prihodnosti, gospodarsko sodelovanje pa označil kot najbolj pomembno za obe državi, poleg številnih kulturnih, športnih, turističnih in ostalih vezi.

Proslave so se udeležili tudi člani vodstva društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada. V prisrčnem druženju so se predstavniki društva z visokimi predstavniki slovenske države v Srbiji in sicer z veleposlanikom Francom Butom, namestnikom veleposlanika Milanom Predanom ter obrambnim atašejem polkovnikom Antonom Tunjom in ostalimi gosti pogovarjali o društvu in njegovih tekočih aktivnostih, kot tudi o številnih načrtovanih aktivnostih v prihodnosti. Na žalost se igralni ansambel na povabilo veleposlaništva, da nastopi v glasbenem delu programa, ni mogel odzvati, ker sta namreč dva člana ansambla nekaj dni pred sprejemom odšla v Slovenijo na seminar oz. na Avsenikovo glasbeno delavnico. Toda njegova ekselence g. Franc But je zabičal, da mora ansambel DS Kredarica naslednje leto zagotovo sodelovati.

Sprejem je bil pripravljen s pomočjo več kot 10 slovenskih podjetij v Srbiji, a Društvo Slovencev Emona iz Rume je tudi tokrat poskrbelo, da se poleg ostalih slovenskih dobrot na mizah najde tudi potica.

Elza Ajduković

Z NADŠKOFOM MSGR. STANISLAVOM HOČEVARJEM OB VELIKONOČNIH PRAZNIKIH

bi prispevala k trdnem povezovanju Slovencev na teh prostorih.

Menimo, da bi besede nadškofa in povdaranje pomembnosti medsebojnega razumevanja, tolerance in sodelovanja morale biti vedno prisotne v mislih vseh pri negovanju in utrjevanju medsebojnih odnosov.

Po srečanju v nadškofiji, so bili udeleženci sestanka povabljeni na sveto mašo, ki jo je nadškof Stanislav Hočevar služil v slovenskem jeziku v cerkvi Kristusa Kralja. Po maši se je popoldne nadaljevalo na sprejemu v dvorani Kristusa Kralja najprej ob mini koncertu duhovnih skladb moške pevske skupine v kateri so zbrani pevci različnih ver, ki deluje pod pokroviteljstvom nadškofa Hočevarja, ki je znan kot duhovnik,

Na velikonočni ponedeljek, 9. aprila 2012, je msgr. nadškof Stanislav Hočevar organiziral in bil gostitelj srečanja s predstavniki slovenskih društev v Srbiji. Na povabilo nadškofa so se srečanja udeležili predsedniki oz. predstavniki društev Slovencev iz Zrenjanina, Subotice, Rume, Beograda, Niša, Kruševca, Bora in našega iz Novega Sada. V zgradbi Beograjske nadškofije sta nas dočakala in zaželela dobrodoščilo nadškof Stanislav Hočevar in župnik Lojze Letonja.

Nadškof je prisotnim najprej pripovedoval o zgodovini stavbe Beograjske nadškofije, posebej o dvorani Evropa v kateri je srečanje potekalo, nato se je pa obrnil namenu srečanja, ki je bil medsebojno seznanjanje o 1700-letnici Milanskega edikta. Nadškof je prisotnim povdaryl, da bo naslednje leto 1700. obletnica izdaje Milanskega edikta ter spomnil na zgodovino in pomembnost tega dogodka za vse kristijane, ko je leta 313 v Milanu cesar Konstantin I. Veliki izdal Milanski edikt, v katerem je naročil, da bo od zdaj naprej Rimsko cesarstvo versko nevtravno do vseh religij in drugih oblik verovanj in s tem tako uradno odstranil vse ovire, s katerimi so se do zdaj soočale nerimskomitološke oblike verovanj, med ostalim tudi krščanstvo.

Nadškof je povdaryl, da je posebej zdaj, v letu, ko se približujemo tej veliki obletnici zelo pomembno, da vsi dajo svoj prispevek in da delajo na tem, da se pogloblja medsebojno razumevanje in sodelovanje. Istočasno je nadškof ponudil svojo pomoč in dejal, da je on odprt za sodelovanje in da se bo aktivno udeležil ter da bo dal podporo vsakemu predlogu in ideji, ki

ki promovira in širi toleranco, kolegialnost in medsebojno povezovanje tako na duhovni, kot tudi na materialni plati. Po koncertu je nadškof vse povabil na pogostitev, a srečanje se je v prazničnem vzdušju končalo s skupnim petjem gostitelja in gostov.

Dva dni kasneje, so se člani DS Kredarica znova srečali z nadškofom Hočevarjem, ki je na

povabilo društva služil sveto mašo v Novem Sadu, v novosadski katedrali oz. cerkvi Imena Marijinega. Kot vedno, se je tudi tokrat Mešani pevski zbor DS Kredarica s svojim petjem duhovnih pesmi udeležil svete maše.

Že tradicionalno se je po maši srečanje z nadškofom nadaljevalo v prostorih društva v prijetnem pogovoru in druženju.

Silva Martinec

Kredarica

Milan Bireš, absolvent, vodja Igralnega ansambla DS Kredarica in družina

Milan Bireš je član Upravnega odbora društva in vodja Igralnega ansambla Društva Slovencev Kredarica, ljubezniv, human in pogosto nasmejan, ki nas na večini srečanj zabava s pesmijo in igranjem instrumentalnega ansambla. No, ta tridesetletnik ni edini iz svoje družine v Kredarici – tu je tudi njegova babica po materi, Ivanka Baglava, Slovenka, mama Helena od katere je potekla ideja o včlanjanju v Kredarico, mlajši brat Janko, mlajša sestra Sara in oče Vladimir, kateri se vsi na najrazličnejše načine in požrtvovalno angažirajo pri delu v društvu in priskočijo v pomoč kadarkoli je potrebno.

Na proslavi 15. Obletnice obstoja DS Kredarica so vsi oni za svoje aktivno delovanje pri delu društva dobili priznanja. S tem povodom, sem zaprosila Milana za pogovor, da ga tudi vam predstavim.

Ali bi mi prosim povedali kaj o sebi?

Rojen sem v Srbobranu, Sentomašu, zaradi tedanje epidemije meningitisa v Novem Sadu, 27. 05. 1982, od matere Helene Baglava, medicinske sestre in očeta Vladimirja Bireša, inženirja za varnost pri delu. Mati je sedaj v penziji, a oče ima samostojno podjetje Keramika. V družini smo štiri otroci, in sicer: dva brata in dve sestri: Janko, Sara in jaz in polsestra Ana iz očetovega prvega zakona. Osnovno šolo Vladimir Nazor (kasneje Jovan Dučić), sem obiskoval v Petrovaradinu, srednjo - gimnazijo Svetozar Marković-Sveta v Novem Sadu. Šolanje nadaljujem na Tehnološki fakulteti v Novem Sadu, na smeri mikrobiološki procesi, kjer sem tudi danes kot absolvent. Moji hobiji so glasba, ribolov, planinarjenje (5 velikih in 6 malih maratonov na Fruški Gori).

Glasba mi je glavna preokupacija. Igram na kitaro in pojem oziroma sem

vokalno-instrumentalni izvajalec. Prvi bend sem ustanovil že v osnovni šoli, v osmem razredu - orkester Varadin, ki še zmeraj nosi to ime, a deluje še danes.

V srednji šoli sem začel igrati za KUD Svetozar Marković, kot najmlajši kitarist v ansamblu. Igral sem in še zmeraj igram v mnogih bendih, s številnimi glasbeniki, kjer sem si pridobil število bogatih izkušenj in glasbenih in življenjskih.

Vaše vezi s Slovenijo?

Po mami Heleni sem Slovenec. Mama je rojena v Sloveniji, a v

presledkih je tudi živela in delala tam. Sestra njene matere Ivanke, moje babice, je v Sloveniji, kot tudi vsi njeni potomci. Od bratov in sester je edino moja mama zapustila Slovenijo. Oče, moj ded, je bil "vojno lice", pa so zaradi njegove službe odšli v Bihać, a odtod prišli v Novi Sad. Mama je osnovno šolo končala v Bihaću, dalje šolanje v Novem Sadu, da bi se vrnila v Slovenijo in tam delala nekaj časa. Kasneje se je ponovno vrnila v Novi Sad, kjer je zasnovala družino, nadaljevala svoj delovni staž, a delovno obdobje je končala v Petrovaradinu.

Društvo Slovencev Kredarica in Vi?

Mama je slišala, da v Novem Sadu obstaja društvo Slovencev, odločili smo se, da se vključimo, pa smo se vsi "družinsko" tudi včlanili, vključno z babico Ivanko.

Pri samem včlanjanju v DS Kredarica sem spoznal operativno vodstvo društva oz. tedanjega predsednika Izvršnega odbora Srđana Radakovića in sekretarko Silvo Martinec, a ker sem že bil znan kot vokalni interpretator in instrumentalist RTV Novi Sad pa tudi skladatelj, so mi takoj ponudili sodelovanje pri formiranju instrumentalnega ansambla društva. Kasneje, ko je bil ansambl že formiran in jaz njegov član, je tedanji vodja ansambla moral zaradi osebnih razlogov zapustiti ansambl pa so meni ponudili, naj prevzamem vodstvo ansambla. Jaz sem to obveznost, čeprav nepripravljen, z veseljem prevzel. Kmalu so se moj glasbeni talent pa tudi odprt in veder značaj ter ljubezen do glasbe in dobra volja, pokazali kot dobro nadomestilo akademskim izkušnjam in smo skupaj s svojimi prijatelji, zbranimi ob meni, Vladimirjem Juzbašićem (harmonika), Ivanom Katavo (bas), Darkom Horvatićem (klarinet),

Brankom Veselinovičem (trobenta), Ninoslavom Svijičem (trobenta) in vokalnimi solistkami Katarino Medaković (Darkovo dekle), Heleno in Saro Bireš (moja mama in sestra) napredovali v simpatično skupino. Danes smo edini slovenski ansambel v Srbiji in daleč naokoli.

Kako je potekalo Vaše delo? Kakšne težave ste imeli ?

Težko je bilo združiti glasbenike, ki bi se učili in igrali slovensko glasbo, z branjem not, saj morajo biti akademsko izobraženi (čas izjemam). Čeprav se mnogim verjetno ne zdi tako, moram poudariti, da so glasba, ki jo igramo in tehnike njenega izvajanja zelo zahtevne in specifične. Razen tega, morate imeti tudi občutek, "žilico" za slovensko glasbo, ona vam mora biti v ušesu, v prstih, v žilah, krvi. Potem ko smo se vsi glasbeniki zbrali, enako težko ali še težje je bilo priskrbeti originalne aranžmaje za kompozicije. Nekaj smo jih dobili

Vaše sodelovanje s člani ansambla? Repertoar?

Dobro nam gre, kar "furamo", a pred nastopi vedno intenziviramo vaje. Težave s pomanjkanjem aranžmajev skupaj rešujemo in pišemo aranžmaje vsak za svoj inštrument. Kolikor vemo, ima RTV Slovenija originalne aranžmaje, ki bi nam bili zelo koristni in se zanimamo kako nekako priti do njih, oziroma jih dobiti. Za zdaj, prvenstveno izvajamo repertoar bratov Avsenik. Na repertoarju imamo tudi veliko število vojvodinskih, popularnih in zimzelenih (evergreen) skladb.

Priprave potekajo tako, da najprej vadi instrumentalni del ansambla sam, a potem skupaj vadimo z vokali, ki so se najprej posebej sami pripravljali. Skoraj na vseh nastopih so vedno prisotne tudi naše vokalne solistke.

Igralni ansambl Kredarica je imel na desetine uspešnih nastopov v Sloveniji in Srbiji. Naj naštejemo samo nekatere: nekočkrat na manifestaciji Srečanje v moji deželi, v organizaciji

Vsak svoj nastop ansambl obeleži z neko novo pesmijo. A kolikšno delo je solidno pripraviti samo eno pesem za izvedbo in še zvaditi z ansamblom... Naša ljubezen do glasbe in odlično medsebojno sodelovanje nam seveda v veliki meri lajšata tolikšen napor. To, da sem absolvent na Tehnološki fakulteti že dve leti je menda tudi cena te ljubezni, toda upam da bo kmalu tudi to rešeno.

Lep dogodek v Vašem življenju?

Vsi dnevi, a še posebej ko so nastopi. Vsako jutro ko se zbudim, se vedno znova veselim življenja.

Nam lahko poveste kakšno zanimivost?

Zelo zanimivo je kako ansambl funkcionira. Redko se dogaja da z nekom enako zadostno uresničujete in uspešno delo in da ste tudi zasebno pristni, da obstaja medsebojno razumevanje, podpora in lepo prijateljstvo v katerem delite vsakdanjik, dobro in slabo. Na moje veliko zadovoljstvo, to je tako z nami, člani ansambla. V tem kontekstu moram omeniti tudi Silvo Martinec, sekretarko društva (Ivek basist jo kliče "Mamika"), ki jo doživljamo kot sestavni del ansambla, čeprav so, s druge strani, v sodelovanju pri službenih stvareh z njo tudi trenutki v katerih se "trči" njen temperament, ostrost, zahtevnost in perfekcionizem z našim umetniškim, ležernim in sproščenim pristopom stvarem.

Kaj bi sporočili članom DS Kredarica?

Da se še bolj aktivirajo in da vsak da svoj prispevek, vsak v okviru svojih zmožnosti, k delu najstarejšega in najbolj aktivnega društva Slovencev v Srbiji.

Pogovor vodila: **Marija Lovrić**
Prevedla: **Elza Ajduković**
Kredarica

direktno iz Slovenije ampak je to bilo dovolj samo za začetek.

Skupaj z omenjenim so naše stalno spremljajoče težave, problemi financ. Čeprav društvo dela vse v okviru svojih možnosti, se pogosto zgodi, da člani ansambla tudi sami pokrivajo določene stroške.

Slovenske izseljenske matice, nastop na manifestaciji Dobrodošli doma v Ljubljani v organizaciji Urada Vlade Republike Slovenije v zamejstvu in po svetu, Nova Gorica, Metlika, Kranfest v Kranju, potem po Vojvodini in v Beogradu, a pred nami je še število ponudb za nastope in veliko načrtih.

1. AVSENIKOVA GLASBENA DELAVNICA ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Po večmesečnih stikih z dr. Zvonetom Žigonom iz Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu sta vodja igralnega ansambla DS Kredarica Milan Bireš (kitara) in član ansambla Vladimir Juzbašič - Juzba (harmonika) krenila na pot do Begunja na Gorenjskem, na 1. Avsenikovo glasbeno delavnico za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je potekala od 19. do 23. junija 2012.

Ko sva prispela v Begunje, sta nas v Avsenikovem muzeju pričakala direktor šole Uroš Hribar in dr. Zvone Žigon, ki sta nam učencem delavnice iz Argentine, Avstralije, Amerike in Novega Sada, zaželela dobodošlico. Večerji, ki je bila organizirana v našo čast, je prisostvoval tudi državni sekretar na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Matjaž Longar, kakor tudi Brigita Avsenik, soproga Slavka Avsenika, ki sta nas prav tako pristrčno pozdravila. Po medsebojnem spoznavanju s prisotnimi in večerji, smo se namestili v svoje sobe, da bi se odpočili za jutrišnji začetek delavnice.

Naslednji dan je sledilo spoznavanje z mentorji in začetek vaj. Vladimirjev mentor je bil Tomaž Cilenšek, a moj je bil znani kitarist Roberto Verlič, ki je začel igrati še pred 50 leti. Trenutno je član Avsenikovega Hišnega ansambla v katerem igra kitaro, a občasno daje ure v Avsenikovi glasbeni šoli.

Večerja dobrodošlice (v sredi: državni sekretar Matjaž Longar)

Milan na pouku z Urošem Hribarjem in mentorjem Robertom Verličem

Juzbin pouk

Prva dva dneva smo imeli pouk od 9-12. ure, a popoldne od 14-17. ure, na katerem smo se, pod vodstvom mentorja, nas sedmero učili in vadili tehniko igranja Avsenikovih kompozicij na svojih instrumentih, moj kolega kitarist Alejandro Žnidar (Argentina) in jaz, kakor tudi Vladimir in njegovi kolegi harmonikarji Christijan Francisco Janežič (Argentina), Marcos Ivan Medvešček (Argentina), Jadran Vatovec (Avstralija) in Matjaž Frank (ZDA). Tretji dan okrog 14. ure smo imeli odličen nastop na mestnem trgu v Radovljici, kjer nas je dočakal in pozdravil župan Radovljice Ciril Globočnik.

Po nastopu smo se vrnili v Begunje, saj smo že ob 17. uri imeli koncert v Avsenikovem muzeju skupaj z ostalimi

1. AVSENIKOVA GLASBENA DELAVNICA ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Nastop v Radovljici

Nastop v dvorani Pod Avsenikovo marelo

z Avsenikovo glasbo. Organizatorji so napotili povabilo instrumentalnemu ansamblu DS Kredarica naj prihodnje leto vsi njegovi člani sodelujejo na delavnici.

Četrty dan dopoldne, smo imeli nastop na ploščadi pred Postojnsko jamo, ki ga je organiziral dr. Zvone Žigon, potem smo obiskali jamo in po ogledu, z navdušenjem prisotnih turistov, ponovno zaigrali popularne instrumentale, ki so jih napisali Avseniki. Po kosilu v Predjamskem gradu smo se zahvalili dr. Žigonu in Uradu ker so nam omogočili udeležbo na delavnici in s še bogatejšimi izkušnjami in prijateljstvom odhajali domov.

S Cirilom Globočnikom (četrty zlevo)

Avsenikovimi učenci. Po koncertu smo imeli zaključno večerjo v dvorani Pod Avsenikovo marelo kjer smo tudi nastopili ter dobili zahvale za udeležbo na 1. Delavnici, organizirani za Slovence v izseljenstvu. Vse prisotne sta pozdravila direktor šole Uroš Hribar in dr. Zvone Žigon, ki je poudaril, da je prezadovoljen, da je tudi v teh težkih časih uspel veliki projekt, ki bo šele v prihodnosti dal rezultate, saj se bo preko nas udeležencev na delavnici širila slovenska pesem in kultura v državah iz katerih prihajamo in zaključil, da upa, da bo prihodnje leto še več udeležencev pa tudi kvintetov, ki obstajajo izven meja Slovenije in ki stremijo izpopolniti svojo tehniko in znanje

Nastop na ploščadi pred Postojnsko jamo

Udeleženci delavnice z Zvonetom Žigonom (prvi zlevo)

1. AVSENIKOVA GLASBENA DELAVNICA ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Prvo Avsenikovo glasbeno delavnico za Slovence v zamejstvu in po svetu je organiziral Zasebni zavod glasbena šola Avsenik s finančno in organizacijsko podporo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Urad je obenem sofinanciral tudi projekt DS Kredarica za udeležbo dveh članov na delavnici ter omogočil njegovo realizacijo.

Milan Bireš
Prevedla: Elza Ajduković

UDELEŽILI SMO SE

SRCA V HARMONIJI

Enoten evropski projekt, glasbena delavnica-festival oz. na teh prostorih drugi mednarodni inkluzivni festival *Hearts in Harmony* je letos potekal od 14. do 18. junija na treh lokacijah. Domačin in organizator festivala je enako kot lani bil Novi Sad, a letos je v program festivala vključil tudi Sremske Karlovce in Beograd. Bogat program festivala je zajel številne koncerte zborov, inkluzivne in zborovske delavnice, profesorske konference, a kot mu pravi ime, z idejo inkluzivnega karakterja.

Pobuda za organiziranje takšnih manifestacij se je rodila leta 2006 v Franciji in je sčasoma postala internacionalna. Cilj festivalov je pomagati, spodbujati in promovirati integracijo v družbo otroke z motnjami v razvoju, osebe z invaliditeto in ostale marginalizirane skupine in posameznike skozi skupne

glasbene projekte ter gradnjo mostov, ki povezujejo različnosti in vse ljudi.

Organizatorja festivala sta bila novosadsko Združenje državljanov Vera, Ljubav, Nada in mešani inkluzivni zbor Ison, a partnerji na projektu so bili European Choral Association – Europa Cantat, VOCA (Vojvodinska zborovska asociacija), Glasbena šola Isidor Bajić in zbor GŠ Isidor Bajić Bajićevi slavuji, šola Milan Petrović in Folklorno združenje Veliko kolo, vsi iz Novega Sada ter GŠ Josif Marinković iz Vršca, podprla pa sta ga Vlada Avtonomne Pokrajine Vojvodine ter Mesto Novi Sad, Sremski Karlovci in Beograd.

Festival je, poleg domačih glasbenih in drugih strokovnjakov, glasbenih izvajalcev in širše družbene skupnosti zbral udeležence tudi iz Slovenije,

UDELEŽILI SMO SE

Madžarske, Španije, Rusije in Makedonije, a kot predavatelj na profesorski konferenci, ki je bila v okviru manifestacije, je gostoval violinist in skladatelj Kurt Coble iz Amerike, ki je predstavil novi robotizirani orkester brenkal na katerih lahko igrajo tudi otroci z motnjami v razvoju in osebe z invaliditeto. Več desetih inkluzivnih vokalnih skupin, zborov in solistov je tvorilo več kot 1000

udeležencev festivala vseh generacij. Vsi skupaj, otroci z motnjami v razvoju in osebe z invaliditeto, domačini in gosti, so aktivno sodelovali na vseh javnih nastopih, koncertih in delavnicah v petih festivalnih dneh. Publika je imela priložnost prisostvovati na nevsakdanjih glasbenih nastopih in uživati v znanih tradicionalnih, duhovnih, internacionalnih, klasičnih, popularnih melodijah ter glasbi v različnih jezikih in kot najpomembnejše – imela je priložnost, da s svojim prisostvom doprinaša k eliminaciji stereotipov in predsodkov, boljšemu razumevanju in sprejemanju drugačnega.

Na festivalu so bili zbrani tudi predstavniki nacionalnih skupin v Vojvodini. Društvo Slovencev Kredarica se je na vabilo organizatorjev tega izjemnega dogodka za udeležbo na Hearts in Harmony

z veseljem odzvalo in na ta način dalo svoj prispevek cilju manifestacije. Mešani pevski zbor DS Kredarica je pod dirigentsko palico Suzane Gros Marković imel svoj samostojni nastop v velikem finalu festivala, 17. junija, na katerem so bili zbrani vsi udeleženci. Zbor DS Kredarica je predstavljal slovensko narodnostno skupnost tukaj pri nas, a poleg Slovencev so svojo kulturo skozi zborovsko petje predstavili Madžari, Židje, Hrvati, Rusini, Slovaki in Romi iz Novega Sada in z vseh koncev Vojvodine.

Na veliki ploščadi pred Športnim in poslovnim centrom Vojvodina v Novem Sadu (tim. SPENS) so finalni dogodek - nastop oz. celovečerni koncert vseh udeležencev, otvorili ter nagovorili čez 1000

nastopajočih, številno publiko in obiskovalce, župan Novega Sada Igor Pavličić, direktor festivala Miodrag Blizanac, direktorica novosadske šole Milan Petrović, mag. Slavica Marković ter violinist in skladatelj Kurt Coble.

V večurnem programu je MePZ DS Kredarica zavzelo svoje mesto z venčkom slovenskih narodnih skladb, a kot del združenega festivalskega zbora je, v čustvenem skupnem nastopu z ostalimi nastopajočimi, zapel Oda radosti (L. van Beethoven), Viva la Musica (M. Praetorius), Ljubezen tvori boljši svet (otročka pesem iz Belgije) in Molitva (M. Blizanac) pod dirigentsko palico Martija Ferrera in Ane Kovačić in v spremljavi velikega festivalnega orkestra pod vodstvom Vladimira Juzbašića. Naj se še spomnimo, da je profesorica Ana Kovačić že leta zelo dobro znana po svojem neutrudljivem delu z otroki in z Bajićevimi slavuji, imenitnim otroškim zborom novosadske glasbene šole Isidor Bajić, s katerimi je lansko leto nastopila tudi pri DS Kredarica, na VIII. Koncertu slovenskih pesmi in poezije, ko je omenjeni zbor, kot izraz prijateljstva, pel svoj repertoar v slovenščini. Vladimira Juzbašića, vodjo velikega festivalnega orkestra Hearts in Harmony, pa ni treba posebej omeniti, saj je med nami prav dobro

UDELEŽILI SMO SE

Zahvala za udeležbo

znan tudi kot član Igralnega ansambla DS Kredarica (harmonika). Kot člana omenjenega orkestra na festivalu sta nastopila še dva člana Igralnega ansambla DS Kredarica: Milan Bireš (vodja ansambla društva, kitara) in Ivan Katava (bas).

S svojo glasbeno udeležbo na takem inkluzivnem in humanem dogodku so bili tudi člani DS Kredarica eno od src v harmoniji z ostalimi in še enkrat prispevali k spodbujanju tolerance, razumevanja in enotnosti v različnosti.

Delček atmosfere si lahko ogledate na:

<http://www.youtube.com/watch?v=-nWoH-ThYq8>

<http://www.youtube.com/watch?v=fnCE8I2THTU&feature=relmfu>

<http://www.youtube.com/watch?v=l8oeaoQmj0&feature=relmfu>

Silva Martinec

Foto: **Slavomir Marković**

AMICIS

SREČANJE PRIJATELJEV

*Društvo Slovencev Kredarica
predstavljalo slovensko
nacionalno skupnost*

28. aprila 2012 je v poznih popoldanskih in večernih urah v Novem Sadu potekalo srečanje nacionalnih skupnosti AP Vojvodine *Amicis – Srečanje prijateljev*. Organizator in domačin srečanja je bil Madžarski kulturni center Petöfi Sándor iz Novega Sada pod pokroviteljstvom Avtonomne Pokrajine Vojvodine. V več kot triurnem programu je manifestacija zbrala predstavnike 10 nacionalnih skupin, ki so predstavili svojo tradicijo, kulturo in jezik skozi petje, glasbo, ples in besedo. Srečanja so se udeležili pokrajinski sekretar za kulturo in informiranje Milorad Đurić, župan Novega Sada Igor Pavličić, predstavniki veleposlaništev, nacionalnih svetov, društev, združenj in centrov nacionalnih skupin-udeležencev, predstavniki medijev ter številna publika.

Najprej sta prisotne pozdravila in nagovorila Márton Bálint Teodora, predsednica MKC Petöfi Sándor in pokrajinski sekretar za kulturo in informiranje Milorad Đurić, nato je pa

župan Novega Sada Igor Pavličić slovesno otvoril srečanje nacionalnih skupnosti Vojvodine z besedami:

“Vojvodina in Novi Sad predstavljata Evropo v malem. Najbolj zaradi tega, ker na teh prostorih živi 26 različnih nacionalnih skupin, v službeni uporabi je pa celo 6 jezikov. Popolni sklop različnih kultur in tradicij, ki je tipičen za Novi Sad, je največje bogatstvo našega mesta. Zaradi tega moramo delati na promociji te največje vrednote in negovati duh in navade vseh nacionalnih skupin, ki tukaj živijo. Upam, da bo vedno Novi Sad resničen primer skupnega življenja, tolerance in dobrih odnosov med ljudmi in, da bo, kot takšen, še bolj napredoval in se razvijal, vedno upoštevač najvišje človeške vrednote.”

V pestrem programu, ki se je odvijal v MKC Petöfi Sándor je s svojimi nastopi svojo kulturo in jezik predstavilo čez 400 predstavnikov madžarske (MKC Petöfi Sándor), slovaške (SKC

UDELEŽILI SMO SE

Pavel Jozef Šafarik), rusinske (RKC Novi Sad), hrvaške (HKUP Stanislav Preprek), srbske (SKUD Železničar, ansambel Vila), romske (Phralipe), židovske (Židovska občina), ukrajinske (UKC Kobzar), nemške (Združenje Donau) ter slovenske nacionalne skupnosti, ki jo je predstavljalo Društvo Slovencev Kredarica iz Novega Sada ter tudi na ta način nadaljevalo svojo prakso aktivne udeležbe v multietničnem življenju Novega Sada in Vojvodine in predstavljanja slovenske kulture svojemu multikulturnemu okolju.

Pred svojim nastopom se je vsaka nacionalna skupnost predstavila prisotnim v srbščini in v svojem jeziku, DS Kredarica je v slovenščini predstavila avtorica teh vrstic. DS Kredarica je v svojem delu programa nastopilo s svojim mešanim pevskim zborom, igralnim ansamblom in recitatorji ter predstavilo to kar je najbolj prepoznavno kot slovensko. Otroci, mladostniki in odrasli recitatorji, Srđan Veselinov, Luka Popović, Rastko Veriš, Milica Cvejić, Maja Cvejić in Marija Lovrić so recitali Zdravljico Franceta Prešerna, zbor je pa pod dirigentsko palico Suzane Gros-Marković in s klavirsko spremljavo Jožefa Ritterja zapel Slovenska dežela in Slovenija, od kod lepote tvoje. Že na skladbo Slovenija, od kod lepote tvoje so valček pred odrom zaplesali ostali udeleženci programa v svojih narodnih nošah, da bi nadaljevali s polko na glasbo našega igralnega ansambla, ki je nastopil pod vodstvom Milana Bireša s skladbami Gorenjska polka, Na avtocesti in seveda Na Golici.

Recitatorji DS Kredarica

MePZ DS Kredarica

Madžarsko kulturno društvo

Srbsko kulturno društvo

Igralni ansambel DS Kredarica

Slovenski melos je v plesu združil pisane narodne noše različnih narodov, različnih kultur in tradicij, Slovenci smo pa pobrali največ simpatij vseh prisotnih, kar so ostali izvajalci in publika, ki je ves čas na svojih mestih ploskala v ritmu, na koncu navdušeno nagradili z bogatim in dolgim aplavzom.

Silva Martinec

Foto: Milorad Cvijanović

Kredarica

V GOSTEH PRI HAŠIRI

V organizaciji Židovske občine iz Novega Sada je bil 9. junija 2012, z začetkom ob 20 h v novosadski sinagogi koncert pod nazivom *V gosteh pri Haširi*. V prepolni dvorani Sinagoge so nastopili štiri novosadski amaterski zbori: Zbor novosadske židovske občine Hašira, Mešani zbor Društva Slovencev Kredarica, Zbor hrvaškega kulturno-prosvetnega društva Jelačić in Mešani zbor grkokatoliške parohije Sv. Petra in Pavla in Rusinskega kulturnega centra Harmonija.

Razen tega, da ti štiri zbori delujejo in nastopajo pod dirigentskim vodstvom dveh mladih in energičnih dirigentk – Vesne Kesić Krsmanović (Hašira in Jelačić) in Suzane Gros Marković (Kredarica in Harmonija), jih spaja še veliko tega. Vsaki izmed njih predstavlja po eno narodnost (judovsko, slovensko, hrvaško in rusinsko) od skoraj trideset, kolikor jih živi na teritoriju Vojvodine. Vsi štiri zbori negujejo in cerkveno in posvetno glasbo, predvsem glasbo svojega naroda, ampak radi izvajajo tudi "tuje" pesmi, kakor tudi glasbena dela, ki spadajo v klasično svetovno dediščino. Kot kuriozitetu lahko navedemo tudi podatek, da dobršni del pevcev poje v dveh ali celo treh zborih od tistih, ki so nastopili ta večer.

Po lepo zamišljeni koncepciji, po uvodnih besedah, v

katerih so pozdravljeni povabljeni, gosti in obiskovalci, po tem ko je s toplim aplavzom, med ostalim, pozdravljena tudi Suzana Gros Marković kot ustanoviteljica (1993) in prva dirigentka zbora Hašira, je koncert otvoril zbor gostitelj – Hašira pod dirigentsko palico Vesne Kesić Krsmanović, ki je koncert na koncu tudi zatvoril.

Jelačić

Hašira

Harmonija

Kredarica

Med Haširinima dvema nastopoma so tudi ostali zbori posamezno predstavili duhovne in narodne pesmi svojega naroda in vere. MePZ Kredarica je nastop začel z dvema duhovnima pesmima - Oče naš (J. Leskovar) in Panis angelicus (S. Frank), a potem je izvedel tudi nekoliko slovenskih narodnih pesmi v priredbi za mešani zbor: Nikdar ne bom pozabil (dolenjska narodna, arr. T. Habe), Gorenjska zdravica (gorenjska narodna, arr. M. Hubad) in skladbo bratov Avsenik Slovenija, odkod lepote tvoje. S klavirsko spremljavo Jožefa Ritterja je zboru dirigirala Suzana Gros Marković.

Na koncu te izredno uspele revije zborovske glasbe, ki jo je novosadska publika toplo sprejela in nagradila z dolgotrajnim aplavzom, so skupaj nastopili vsi zbori pod dirigentsko upravo obeh dirigentk in izvedli dve tradicionalni judovski pesmi Chiri bim in Hava nagila ter znano Pesem sužnjev iz opere Nabucco G. Verdija.

Skupni nastop

Po končanem koncertu je v dvorani Židovske občine, ob zakuski in pijači, proslavljen jubilej zbora Hašira in uspešni nastop vseh štirih zborov, ki so s pesmimi združili jude, Slovence, Hrvate in Rusine, judovsko, katoliško in grkokatoliško vero in s tem še enkrat pokazali koliko sta Novi Sad in Vojvodina, po svoji sestavi multietnična in multikonfesionalna, a po svojem duhu odprta in resnično svetovljanska v okolju, kjer k ohranjanju in blaginji, v medsebojnem razumevanju in sodelovanju z vsemi narodi tukaj, aktivno doprinašajo tudi člani Društva Slovencev Kredarica.

Katja Juršič Huzjan

Prevedla: **Elza Ajduković**

Foto: **Slavomir Marković**

DNEVI NEMŠKE NACIONALNE MANJŠINE

Nemško Združenje Donau iz Novega Sada je petič organiziralo manifestacijo *Dnevi nemške nacionalne skupnosti v Srbiji* v okviru katere je osrednja prireditev potekala 16. junija 2012 v Novem Sadu, v svečani dvorani hotela Duga. Kot vedno, odprto za sodelovanje, se je Društvo Slovencev Kredarica z veseljem odzvalo povabilu združenja Donau, da kot posebni gost, s svojim igralnim ansamblom nastopi na omenjeni slavnosti, ki je obenem obeležila tudi 20-letnico obstoja nemškega združenja Donau. Manifestacija se je odvijala pod pokroviteljstvom Mestne uprave za kulturo Novega Sada in Nacionalnega sveta Nemcev v Srbiji. Dogodka so se udeležili nastopajoči in gosti iz Madžarske, Hrvaške in Vojvodine in sicer iz Rume, Apatina, Pančeva in Novega Sada.

S slavnostnimi nagovori sta Bojana Petrović iz Mestne uprave za kulturo Novega Sada in predsednik združenja Donau Andreas Bürgermayer otvorila manifestacijo ter povdarila pomembnost ohranjanja nacionalne identitete in korenin vseh narodov v etnično pisani Vojvodini in Novem Sadu, nato se je pa začel kulturno-umetniški program.

V bogatem programu so nastopajoči skozi petje, glasbo in besedo predstavili nemško kulturo in tradicijo. Najprej so v igri nastopili otroci iz Predšolske ustanove Radosno detinjstvo iz Novega Sada, ki se v vrtcu učijo nemškega jezika, nato so z nemškimi tradicionalnimi pesmi in narodnim plesom program popestrili zbor Neusatzer Echo iz združenja Donau, folklorna skupina iz Bácsalmása iz Madžarske, nemški zbor iz Vukovara iz Hrvaške, publika je pa lahko poslušala tudi recitacije pesmi srbskih avtorjev prevedene v nemški jezik.

Kot posebni gost je na koncu programa nastopil Igralni ansambel Društva Slovencev Kredarica pod vodstvom Milana Bireša, kot vedno izzval navdušenje prisotnih ter s svojo izvedbo venca Avsenikovih skladb, valčkov in polk, dvignil publiko na noge, ki se ni usedla naslednjih 45 minut, kolikor je trajal nastop ansambla. Ni čudno, saj

Otroci iz Predšolske ustanove Radosno detinjstvo

Gosti iz Madžarske

UDELEŽILI SMO SE

Nastop Igralnega ansambla DS Kredarica

Lepo je bilo videti kako so se pripadniki dveh narodov, oba v izseljenstvu, v tretji zemlji zbrali polni dobrega vzdušja in pozitivne energije. Kultura, glasba, dobra volja, prijateljstvo in sodelovanje res ne poznajo meja.

Tekst in foto:
Silva Martinec

KREDARICA NA 18. MEDNARODNEM SALONU KNJIG V NOVEM SADU

Od 1. do 17. Marca 2012 je na 18. Mednarodnem salonu knjig v Novem Sadu, ki je bil na Novosadskem sejmu, je že tradicionalno sodelovalo tudi Društvo Slovencev Kredarica.

Razstavili smo naše izdelke založništva v slovenskem jeziku: biltene Kredarica in monografijo 10 let Društva Slovencev Kredarica v Novem Sadu (2007), katerih izhajanje financira Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ter občasno tudi Uprava za kulturo Novega Sada.

Letos so bile na salonu knjig organizirane tudi številne manifestacije, kot so Dnevi Laze Kostića, program stojnice Pokrajinskega sekretariata za kulturo AP Vojvodine. Na tej stojnici so bili razstavljeni izdelki založništva v jeziku nacionalnih skupnosti, a v programu številne predstavitve in promocije. Predstavljeni so bili izdelki v več kot desetih jezikih, a publikacije DS Kredarica so predstavile slovenski jezik. Stojnico je 1. marca otvoril Pokrajinski sekretar za kulturo in javno informiranje Milorad Đurić.

Mesto Novi Sad je promoviralo dejavnosti kulturnih inštitucij v mestu, a Banatski kulturni center je pripravil 3. Pesniški Facebook festival in še nekatere zanimive programe,

tokrat pod nazivom Evropski Facebook pesniški festival.

Na Salonu knjig je predstavljen tudi koncept programskih aktivnosti kandidature Novega Sada za Evropsko prestolnico kulture, med katerim tudi vizualna identiteta z naslovom VizioNS 2020, a uradna kandidatura z geslom Ideja z evropskim duhom bo oddana leta 2014.

V kongresnem Master centru Novosadskega sejma je potekalo predstavljanje aktualnosti Pokrajinskega sekretariata za izobraževanje, upravo in nacionalne skupnosti in Pedagoškega zavoda Vojvodine s predavanjem Izobrazba v multikulturni Vojvodini. Uvodno predstavitev in konferenco za novinarje je imel mag. Andor Deli, pokrajinski sekretar za izobraževanje, upravo in nacionalne skupnosti, nato je pa niz pomembnih oseb nadaljevalo ta program.

Istočasno z 18. Mednarodnim salonom knjig sta na Novosadskem sejmu potekala Razstava umetnosti Art – expo in Sejem izobraževanja Putokazi. Tudi te manifestacije je v avli Novosadskega sejma slavnostno otvoril pokrajinski sekretar Milorad Đurić.

Za učence in študente je bil obisk brezplačen, za ostale obiskovalce pa vstopnica 100 dinarjev. Veliko število učencev, mladih in odraslih je obiskalo Salon knjig ter je prodaja bila zelo dobra, a biltene Kredarica, ki so brezplačni, so bili razgrabljeni.

Marija Lovrić

PODARIMO SI PRIJATELJA - PODARIMO SI KNJIGO

Slovenija, 23. do 25. aprila 2012

Učenci šole dopolnilnega pouka slovenščine pri Društvu Slovencev Kredarica, starejši osnovnošolci in mlajši srednješolci, so se od 23. do 25. aprila 2012 udeležili projekta *Podarimo si prijatelja - podarimo si knjigo* in obiskali Slovenijo. Projekt je organizirala Osnovna šola Božidarja Jakca iz Ljubljane, ki je obenem bila tudi gostitelj in domačin našim otrokom in mladostnikom, s finančno podporo Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Vodja tega izjemnega projekta je bila Sabina Kirm, knjižničarka v omenjeni šoli, v sodelovanju s profesorico slovenščine Romano Šarec-Rojc ter lektorico in sodnim tolmačem Natalijo Orlič. Iz DS Kredarica so se projekta udeležili in na pot k Sloveniji krenili učenci: Luka in Vuk Maletin, Isidora in Rastko Veriš, Filip Popović, Ivana Ogrizek in Srđan Veselinov v spremstvu člana Upravnega odbora društva Milana Bireša in sekretarke Silve Martinec.

Ni naključje, da je mesec april izbran kot mesec v katerem bo projekt realiziran, saj je posvečen knjigi: 2. april poznamo kot Mednarodni dan otroških knjig, 23. april pa kot Svetovni dan knjige. Projekt je potekal celega aprila in so v tem času učenci, njihovi starši in učitelji šole gostiteljice lahko prinesli knjige v knjižnico šole in na ta način zbirali knjige kot darilo za knjižnico našega društva. Obenem so organizatorji s tem projektom dali svoj prispevek k spodbujanju in ohranjanju aktivnih stikov mlajših generacij Slovencev v izseljenstvu z deželo njihovih korenin, z njeno kulturo, narodom in jezikom.

Po prihodu v Ljubljano zgodaj zjutraj, na začetku tridnevnega bogatega programa so gostom iz DS Kredarica dobrodošlico na Osnovni šoli Božidarja Jakca najprej v knjižnici šole zaželele ravnateljica šole Nataša Krajnčan, Sabina Kirm in Natalija Orlič.

Dobrodošlico je, po pogovorih o Svetovnem dnevu knjig, o knjigah nasploh in o namenu tega projekta, spremljala tudi tradicionalna slovenska glasba na diatonični harmoniki, ki jo je gostom zaigral eden od učencev šole ter, polni krožniki potice. Naši učenci so pa v sproščenem vzdušju zapeli skladbo Zemlja pleše, ki so jo nekaj dni pred odhodom na to potovanje izvedli na proslavi 15. obletnice društva.

Sledil je ogled šole, spoznavanje učencev iz Novega Sada z učenci šole gostiteljice in njihovo učiteljico Romano

Šarec-Rojc ter aktivno sodelovanje pri uri slovenščine v njenem razredu. Pri skupinskem delu so se učenci na uri pogovarjali o slovenskih književnikih, slovenskem jeziku,

Zdesne: Nataša Krajnčan, Sabina Kirm, Natalija Orlič

o Republiki Sloveniji, o tradicionalni slovenski hrani in tradicionalnih sladicah. Na koncu ure so pa naši učenci še enkrat ta dan "nastopili": izvedli so igro Veš poet svoj dolg?, ki so jo tudi igrali na proslavi 15. obletnice društva.

Popoldanske ure so potekale v druženju in ogledu centra mesta in Ljubljanskega grada s Sabino Kirm, Natalijo Orlič, Romano Šarec-Rojc ter učenci OŠ Božidarja Jakca, ki so bili spremljevalci svojim gostom vrstnikom v času njihovega tridnevnega bivanja v Sloveniji: Meliso Kadrić, Adnanom Bosnićem, Tajom Kosmos, Tijom Maver, Alenom Osmičevićem, Senaidom Selimovićem in Juretom Bergantom.

Naslednji dan se je bogat program nadaljeval na izletu po slovenskem Primorju. Ogledali smo si Koper, Piran, Portorož, Lucijo, velik dež in močno pihanje vetra pa nista uspela preprečiti uživanja tudi v panoramski vožnji z ladjico ob slovenski obali. Dan je v dobrem vzdušju, druženju in pogovarjanju hitro minil.

Tretji dan se je zjutraj in v zgodnjih dopoldanskih urah nadaljeval s spoznavanjem in druženjem z osebjem in učenci Osnovne šole Karla Destovnika Kajuha v

Ura slovenščine pri učiteljici Romani Šarec-Rojc

V centru Ljubljane

Ljubljani, ki so v knjižnici šole gostom pripravili bogat umetniški program z gledališko predstavo in glasbenim nastopom učencev, po druženju in ogledu knjižnice so si pa domačini in gosti vzajemno podarili darilca. Po malici je sledil drugi del ogleda Ljubljane sicer njenega širšega centra, pomembnih inštitucij, ustanov, stavb, ulic, a vodič je pripovedoval o njeni zgodovini, arhitekturi, značilnostih in zanimivostih. Posebej je zanimivo pripovedoval o hiši v

Na slovenski obali

kateri je živel Prešeren v času svojega bivanja v Ljubljani, iz katere je šel na jutranje maše v cerkev nasproti v kateri je prvič ugledal Primicovo Julijo in se takoj zaljubil. Tudi na ta dan znano muhasto ljubljansko vreme, k temu pa še aprilsko, ni uspelo pokvariti dobrega vzdušja, čeprav je sprehajalce nenaden dež večkrat dobro namočil, nato jih je pa sonce večkrat poskusilo posušiti. Ogled Ljubljane se je končal še z vožnjo z ladjico po Ljubljani.

V popoldanskih urah je z ravnateljico, spremljevalkah in učenci šole sledilo kosilo na OŠ Božidarja Jakca, ki je ponujal tradicionalne slovenske dobrote od goveje juhe do prekmurske gibanice. Po kosilu so domačini gostom vročili darila v spomin na druženje in udeležbo na tem projektu, a DS Kredarica je, glede na to, da se je srečanje odvijalo ob Svetovnem dnevu knjig domačinom simbolično podarilo, med ostalim, tudi eno knjigo: Fotomonografijo Novega Sada, avtorja Martina Candira, mojstra fotografije, novosadskega Slovenca in člana DS Kredarica.

Dan se je končal s prireditvijo - tradicionalno revijo pevskih zborov OŠ Božidarja Jakca in OŠ Vide Pregranc, ki so jo popestrili še instrumentalisti in plesalci, a po prireditvi so domačini vročili gostom še eno dragoceno darilo: več kot 100 knjig za knjižnico Društva Slovencev Kredarica, s čimer so prispevali, da knjižnični fond društva zdaj šteje več kot 1000 naslovov.

Počasi se je bližal trenutek odhoda na ljubljansko železniško postajo in vrnitev v Novi Sad ... Učenci šole dopolnilnega pouka slovenščine pri DS Kredarica so se vrnili domov bogatejši za nove knjige v slovenščini, za nove slovenske prijatelje, za nove vtise iz Slovenije ter so na ta način organizatorji uspešno uresničili svojo idejo Podarimo si prijatelja - podarimo si knjigo.

Društvo Slovencev Kredarica se prisrčno zahvaljuje za izjemno darilo za knjižnico društva, za gostoljublje, za dobro vzdušje in pester program projekta osebju Osnovne šole Božidarja Jakca, posebej vodji projekta knjižničarki Sabini Kirm, učiteljici Romani Šarec-Rojc ter ravnateljici Nataši Krajncan. Hvaležnost za izjemne trenutke, ki smo jih tri dni delili, izražamo tudi lektorici Nataliji Orlič in učencem-spremljevalcem Melisi, Adnanu, Alenu, Juretu, Senaidu, Taji in Tiji ter upamo, da bo priložnosti, da naši domačini pridejo na povratni obisk k nam.

Silva Martinec

Foto: **Romana Šarec-Rojc**

NAŠA SLOVENSKA BESEDA V ZRENJANINU

V Zrenjaninu je 9. junija 2012 potekala tradicionalna priteditev *Naša slovenska beseda* v organizaciji Društva Slovencev Planika. Za razliko od prejšnjih let, ko so se recitatorji slovenskih društev iz Srbije tekmovali, so se letos, poleg recitiranja, društva Slovencev predstavila s pesmijo, igranjem in igralsvom.

Voditeljica programa je bila Vera Popović, bivša učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine v Zrenjaninu, v program sta nas pa uvedli Milena Drča, predsednica DS Planika in Milena Spremo, sekretarka društva. Pred predstavitvijo društev udeležencev prireditve, je bilo žrebanje zaporedja nastopajočih. Sodelovala so društva iz Bora, Subotice, Niša, Rume, Zrenjanina, Novega Sada, Beograda in Vršca.

Poleg recitatorjev Društva Slovencev Kredarica je društvo predstavil in s svojimi nastopi prireditve popestril igralni ansambel društva pod vodstvom Milana Bireša, ki je zaigral venček Avsenikovih polk in valčkov ter slovenske zimzelene pesmi. Med učenci dopolnilnega pouka slovenščine, ki so recitali, so bili zastopljeni mladostniki in odrasli. Milica in Maja Cvejić sta recitali pesem Vprašanja Mile Kačič, Luka Maletin in Natalija Ogrizek pa pesem Moja prva pesem Daneta Zajca. Marija Lovrić je pokazala svojo poetično žilico s svojimi tremi avtorskimi pesmimi: Ljubezen, V somraku in Školjke. Nastop je bil pospremljen z velikim aplavzom.

Po nastopu in predstavitvi vseh društev je posebni gost, Milan Predan, namestnik veleposlanika Republike Slovenije v Srbiji izrazil zadovoljstvo, da je prisoten ob takih dogodkih in da se veseli, da se tukaj pri nas uporablja slovenščina. Pred koncem programa je profesorica slovenskega jezika na Filološki fakulteti v Beogradu dr. Maja Đukanović dobila priznanje od DS Planika za večletno sodelovanje pri realizaciji projekta društva Naša slovenska beseda.

Maja in Milica Cvejić

Marija Lovrić

Natalija Ogrizek in Luka Maletin

Ob koncu programa je vsako društvo dobilo zahvalo za sodelovanje, potem je pa za zbrane uprizorjen koktajl.

Društvo Slovencev Planika iz Zrenjanina, kot tudi društvo Kredarica, verjameta, da bo ta dogodek še naprej ohranjan, ker je to še ena možnost, da se razširja in spodbuja slovenski jezik. Prav tako je pa tudi lepa priložnost za srečanje in druženje Slovencev iz širne Srbije.

Maja Cvejić

Tudi letos je Ministrstvo za šolstvo Slovenije organiziralo ekskurzijo za otroke iz Srbije v glavno mesto Slovenije, Ljubljano. Domačin je bila Osnovna šola Jožeta Moškriča, kjer so se naši otroci dopoldan udeležili pouka, oziroma pouka po starostnih skupinah, a po popoldanskih aktivnostih so bili nameščeni v gostiteljskih družinah ki so bili zelo prijazni, enako kot učiteljice.

Obiskali smo ljubljanski živalski vrt, kjer so bile zelo zanimive živali, kot so lame, sivi žakoji. Potem smo šli v akva park Antlantis, kjer smo plavali in se igrali z žogo. En dan so pa moji gostitelji, družina Zdravković, bili zelo prijazni in so se še bolj predstavili v prijaznem okolju njihove restavracije kjer smo bili na kosilu.

Zadnji dan so nas gostitelji odpeljali do železniške postaje, kjer smo naredili skupinski posnetek v spomin na ekskurzijo, ki je potekala od 30. maja do 3. junija 2012.

Olivera Veselinov

INTERVJU Z IRENO REP, UMETNIŠKIM VODJEM PEVSKE SKUPINE STUDENEC IZ PIVKE

V okviru tradicionalnega Koncerta slovenskih pesmi in poezije, ki je bil održan 19. novembra 2011 že osmič v novosadski Sinagogi, so kot glavni gosti nastopili naši prijatelji iz Slovenije - Mešana pevska skupina Studeneček iz Pivke. Z njimi smo se prvič srečali pred dvema letoma v Subotici, kjer so nastopili na prav tako tradicionalnem Srečanju slovenskih pevskih zborov v organizaciji Društva Slovencev Triglav iz Subotice. Bili smo navdušeni nad njihovim nastopom in zaželeli smo, da jih sliši tudi novosadska publika. Po daljši korespondenci in dogovorih, je narejen projekt, a zahvaljujoč finančni podpori Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki se jim ob tej priložnosti tudi zahvaljujemo, smo uspeli ta projekt tudi realizirati.

Mislím, da delím vtise vseh onih ki su bili prisutni na koncertu, če rečem da je nastop Pevske skupine Studeneček tudi tokrat navdušil publiko – kakor z izbiro pesmi, kot tudi s kultiviranim zvokom, glasbeno popolnostjo in globoko čustveno doživljeno interpretacijo. Prepričana sem, da nisem edina, ki so se ji večkrat zasolžile oči od lepote njihovega petja!

Želeli smo jih podrobneje predstaviti bralcem biltena Kredarica in smo jih zaprosili za intervju. Člani Pevske skupine Studeneček so: Maja Porta in Dolores Zidar – soprani, Morena Hostinger, Nataša Babič in Irena Rep – alti, Rafael Zorko – tenor ter Vilko Majerič in Renato Adam – basi. Umetniški vodja ansambla je Irena Rep.

Irena, povejte mi, prosim Vas, kdaj in kako je prišlo do ustanovitve PS Studeneček?

Pred desetimi leti sva prvič zapela v javnosti Raf (Rafael Zorko, prim. autora) in jaz in to je bil osnutek naše pevske skupine. Ker sva si želela tudi večglasnega petja, sva začela pridobivati nove člane in tako se je skupina polagoma širila. Ustanovili smo kulturno društvo in čeprav šteje le devet članov, svoje delo vsi opravljamo resno in odgovorno. Naš predsednik Raf skrbi za to, da se povsod predstavimo v najboljši luči in pohvaliti se moram, da smo skozi leta našega delovanja postali prepoznavni tako doma kot tudi izven naše občine.

Odkod ideja za tako poetično ime vaše Pevske skupine?

V Pivki je dvesto šestdeset let star studeneček, ki je v preteklosti predstavljal pomemben vir čiste vode. Iz njega so se oskrbovali tako ljudje kot tudi živina. Ta studeneček je

že krepko načel zob časa in njegova podoba je že nekaj časa dajala dokaj klavirno podobo. Raf, ki je v Pivko prišel pred dvanajstimi leti s Štajerske, je prvi začel opozarjati na to pivško sramoto in odtlej smo na vsakem nastopu vzpodbujali vodstvo Občine Pivka, naj vendar poskrbi za to, da studeneček ne bo popolnoma propadel. Naša prizadevanja so obrodila sadove in pred nekaj leti je bil ta kulturni spomenik v celoti renoviran. Sedaj kaže lepo in urejeno podobo, ki vabi tako Pivčane kot tudi naključne obiskovalce, da se ob njem ustavijo in odžejajo z bistro studenečnico.

Približajte nam malo vaše mesto in kraj. A je to Primorska? Koliko ima prebivalcev? A koliko pevskih skupin ali zborov? Zdi se mi, da je Pivka dobila ime po reki-ponikalnici? Koliko je oddaljena Postojna in Postojnska jama od Pivke?

Pivka je manjši kraj s cca 3000 prebivalci in leži na meji med Primorsko in Notranjsko. Ime je seveda dobila po reki Pivki, ki izvira v bližini naselja Pivka, teče po Pivški kotlini in se po 12 km izteka v znamenito Postojnsko jama. Na površje pride ta kraška reka še kot Unica, Ljubljanica, nato pa se izliva v Savo. Sicer pa je Pivka tudi središče občine Pivka, ki skupaj šteje okrog 6000 prebivalcev. Ima nekaj industrije, lesno tovarno Javor in Perutnino Pivka, v katerih je bilo še pred kratkim zaposlenih precej ljudi, danes pa se, tako kot mnogo slovenskih podjetij, soočata s težavami in odpuščanjem delavcev.

Očaral me je podatek, ki sem ga pred kratkim slišala – da Slovenija, ki šteje okrog 2 milijona prebivalcev, ima (če se dobro spomnim) okrog 2500 zborov! To pomeni, da približno vsaki tretji Slovenec poje v nekem zboru ali pevski skupini. Kako si to razlagate? Odkod tako bogata tradicija zborovskega petja?

Pravijo, da smo trije Slovenci že zbor. Mislím, da je to res. Če poslušáš ljudsko petje, eden poje osnovno melodijo, drugi gre čez, tretji pa doda temelj spodaj. Ta harmonija nam je zelo blizu, v njej čutimo domačnost prepevanja naših dedkov in babic iz dobrih starih časov. Res ima skoraj vsaka vas v Sloveniji svoj pevski sestav, nekatere celo več. V naši majhni občini je kar deset pevskih zborov in skupin! Vsi pevski zbori so organizirani kot društvo, vsi se trudimo, da naša pesem zazveni karseda ubrano. Vsako leto pripravimo letni koncert, radi pa sodelujemo tudi v veliki pevski reviji Primorska poje, ki združuje slovenske pevce z naše in italijanske strani meje, sega pa tudi k slovenskim društvom na Hrvaškem in celo v Srbijo. Znano nam je namreč, da so dobili vabilo za sodelovanje tudi pevci Moške pevske skupine Društva Slovencev Kredarica. Zelo lepo bi bilo, če bi na reviji zazvenela slovenska pesem tudi iz vaših grl!

Kako ste se spoznali z ostalimi vašimi pevci? Kolikor vem, niso vsi iz Pivke in imajo vsi različne poklice?

Pevci smo se med seboj poznali že prej, saj so skoraj vsi tudi člani drugih zborov in skupin. Srečevali smo se na koncertih, skupaj prepevali, se spoprijateljili in tako je sledilo tudi povabilo, naj sodelujejo tudi pri Studencu. V naši skupini nam je namreč enako pomembno to, da so vsi člani dobri, kvalitetni pevci, kot to, da smo med seboj dobri prijatelji. Verjetno zato tako dobro funkcioniramo!

Ne morem nehati občudovati lepoto vaših glasov - vsak vaš pevec bi lahko tudi solistično nastopil. Ali imajo vsi kakšno glasbeno izobrazbo?

Ne, nihče izmed nas ni kaj posebno glasbeno izobražen. Nekaj nas je v otroštvu obiskovalo glasbeno šolo in to je vse. Mislim, da smo si pevske izkušnje pridobili predvsem s prepevanjem v zborih ter s poslušanjem zborovskega petja. Res pa je, da imajo vsi naši pevci naravno lepe glasove, odličen posluš in da se izredno hitro učijo. Zaradi vsega tega je moje delo v tej skupini toliko lažje, saj se z intonančnimi težavami skoraj ne ukvarjamo, več se posvetimo interpretaciji in temu, da skladbo vsi skupaj začutimo. Zelo sem vesela, da imam tako dobre pevce!

Rekli ste mi, da niti vi niste poklicna glasbenica. Enostavno ne morem razumeti, kako je mogoče, da tako profesionalno in študiously vodite vaš ansambel? Ali se v Sloveniji pogosto organizirajo seminarji za dirigente amaterskih zborov in ali ste jih vi mogoče obiskovali? Kateri dirigenti in pevske skupine so vam bili eventualni vzori?

Mislim, da nekoliko pretiravate v oceni mojih zborovodskih sposobnosti. Sama se velikokrat čutim premalo izobražena in določene skladbe mi predstavljajo prevelik izziv. Res pa je, da glasbo čutim, nosim jo v sebi in mogoče jo znam prav zato posredovati svojim pevcem. V Sloveniji kar pogosto organizirajo zborovodske seminarje, toda jaz imam premalo časa, da bi se jih udeležila. Moji učitelji so bili dirigenti, pri katerih sem prepevala – Ivo Jelerčič, dr. Mirko Slosar, sedaj pa najbolj občudujem Matjaža Ščeka. Ta primorski dirigent je moj idol.

Kolikokrat tedensko imate vaje? Kako izbirate repertoar, kako najdete note? Katere so vam najljubše pesmi?

Pevske vaje imamo le enkrat tedensko dve uri. Repertoar izbiram glede na zvrst (največkrat posežem po priredbah ljudskih pesmi, pa tudi po umetnih pesmih slovenskih, posebno primorskih skladateljev, nekaj je sakralnih, pa tudi z zborovskimi priredbami popevk se poigram). Skladba mora osvojiti najprej mene, šele potem jo lahko posredujem pevcem. Včasih jim postrežem s kakšnim tršim orehom, s kakšno zahtevno skladbo, in če nam uspe, smo precej ponosni nase. Note pa zbiram vsepovsod. Zdaj to ni noben problem, saj lahko po elektronski pošti kontaktiramo praktično z vsemi zbori. Zaenkrat so bili vsi zelo ljubeznivi in so mi note za zelene skladbe radi odstopili.

Kje ste vse nastopali?

Prepevali smo tako na domačih odrih kot tudi širom po Sloveniji, pot pa nas je velikokrat zanesla tudi izven meja naše domovine. Vsako leto si namreč zastavimo do dva projekta in gostujemo v raznih državah. Tako smo že obiskali Slovence v Italiji, na Hrvaškem, v Bosni, Srbiji, Črni gori, na Madžarskem, v Berlinu, Durachu ...

Kakšne načrte imate v tem letu?

Najprej bomo s slavnostnim koncertom obeležili 10-letnico delovanja naše skupine. Ob tej priložnosti nameravamo izdati tudi svojo prvo zgoščenko. V marcu se odpravljamo k Slovincem v Makedonijo, in sicer bomo obiskali Bitolo, Skopje in Ohrid. Že zdaj pa se veselimo tudi obiska vaše moške pevske skupine, ki ga načrtujemo v jesenskem času.

Kako se financirate? Koliko Republika Slovenija finančno podpira aktivnosti takšnih ansamblov?

Lahko rečem, da ima Občina Pivka posluš za delovanje

ljubiteljskih kulturnih društev in nam vsako leto nameni sredstva. Del sredstev dobimo tudi od države preko JSKD (Javni sklad za ljubiteljske kulturne dejavnosti). Letno članarino in svoj mesečni prispevek pa damo v skupno blagajno tudi vsi člani naše skupine. Vseh teh sredstev ni veliko, toda nekako nam uspe, da z njimi uresničujemo svoje pevske načrte.

Kakšne vtise nosite iz Novega Sada? Na žalost, bila je megla in zelo hladno, pa niste veliko videli v mestu ... A kakšne vtise nosite s samega koncerta v Novem Sadu?

Na zadnji dve vprašanji bom odgovorila kar s člankom, ki sem ga napisala za naše lokalne časopise:

ZAPELI ROJAKOM V NOVEM SADU

Pevska skupina Studenec iz Pivke je sredi novembra uresničila svoj drugi letošnji projekt – obisk Slovencev v Novem Sadu (spomladi je gostovala v pobratenem mestu Durach). Pevci so bili povabljeni k sodelovanju na slavnostni prireditvi ob 10-letnici izhajanja slovenskega biltena, najstarejše tovrstne publikacije v Srbiji, ter 20-letnici osamosvojitve Republike Slovenije.

Z veseljem smo se odzvali povabilu Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada, s katerim smo navezali stike ob lanskoletnem obisku Subotice. Tudi na novosadski prireditvi so se zbrala slovenska društva iz celotne Srbije, natančneje iz Subotice, Zrenjanina, Niša, Beograda in Vršca.

Osrednji dogodek se je odvijal v veličastni novosadski sinagogi, ki je bila kljub svoji mogočnosti skoraj docela napolnjena s poslušalci. Navočim je med drugimi spregovoril tudi Milan Predan, namestnik slovenskega veleposlanika v Srbiji. Poudaril je izreden pomen ohranjanja slovenskega jezika in kulture v teh težkih časih, ki tovrstnemu udejstvovanju gotovo niso najbolj naklonjeni.

V prvem delu kulturnega programa so nastopila tamkajšnja slovenska društva, in sicer pevske zbori, solisti, deklamatorji. Pri Društvu Slovencev Kredarica v Novem Sadu že dolga leta deluje tudi šola dopolnilnega pouka slovenskega jezika in vanjo je vključenih veliko mladih. Prav ganljivo je bilo slišati otroke, kako občuteno deklamirajo Gregorčičevo, Vodnikovo in Pavčkovo pesem. Mogoče je bil kakšen naglas narobe postavljen, toda v njihovih besedah je bilo čutiti toplino in ponos. To, kar pri naših otrocih včasih zelo pogrešamo ...

Videti je bilo, kako resno in odgovorno se društva pripravljajo na ta dogodek, vsak se je hotel predstaviti najbolje, kot zna in zmore.

V drugem delu prireditve je nastopila naša pevska skupina. Izbrali smo program, ki je takoj ogrel srca poslušalcev, nagrada pa so bili aplavzi, ki jih kar ni hotelo biti konca. Veselo razpoloženje se je nadaljevalo tudi po koncertu, ko smo navzoče pogostili z domačo potico in teranom.

Izredno mrzlo in megleno vreme nam je sicer onemogočilo, da bi videli vse lepote tega čudovitega vojvodinskega mesta, nepozabno pa se nam bosta vtisnili v spomin izredna gostoljubnost in prijaznost gostiteljev, ki so poskrbeli, da je bilo naše bivanje v Novem Sadu prijetno za nas vse.

Z Rafom dodajava le še to, da je bilo srečanje z vami, posebej pa še s tabo, draga Katja, nekaj nepozabnega in če bomo imeli še kdaj priliko sodelovati z vami, nam bo to v veliko veselje!

*Lep pozdrav tebi in vsem tvojim prijateljem,
Irena in Raf.*

Pogovor vodila:
Katja Juršič-Huzjan

BOJAN ADAMIČ Skladatelj in dirigent 1912-2012

Pisati o Bojanu Adamiču ter ocenjevati njegovo življensko delo in opus predstavlja resen izziv za vsakega pisatelja, novinarka, glasbenega kritika, a za avtorja teh vrstic še več od tega. Na kateri način na kratko napisati izjemno življensko zgodbo velikana slovenske, jugoslovanske, evropske in svetovne glasbene scene, pretkane z jazzom, filmsko in scensko glasbo, število orkestracij in aranžmajev za vojne orkestre in zборе, lahke šlager in šansona glasbe? Na kratko bi lahko rekli: enostavno, je postal in je bil človek za vse čase, pionir, ki je zgradil temelje in pustil neizbrisljivo sled na razvoj sodobnega zvoka na teh prostorih po drugi svetovni vojni.

Bojan Adamič je bil rojen v Ribnici na Dolenjskem 9. avgusta 1912. Prve korake v svetu glasbe je naredil že v zgodnjih otroških letih v Ribnici, ko je bila ustanovljena godba na pihala. Orkester na začetku ni potreboval dirigenta, ampak se je kasneje začela čutiti potreba za dirigentom, glede na to, da orkester ni mogel soglasiti začetka, konca in ritma tekom izvajanja skladb. Kako je mali Adamič bil redno prisoten na vseh vajah, zraven tega pa še imel izreden posluh za ritem, so ga člani orkestra postavili pred sebe in mu dali metlo v roko, s katero je tolkel po tleh; ostalo je zgodovina. Tukaj, z metlo v rokah, se je pravzaprav začela izjemno bogata in plodna življenska pot Bojana Adamiča.

Osnovno šolo je obiskoval v Ribnici in Ljubljani, maturiral je na Poljanski gimnaziji. Državni Konzervatorij za klavir upisuje s 13 leti ter končuje orgle, trobento in deloma kompozicijo. Študij nadaljuje in diplomira iz klavirja na Glasbeni akademiji v Ljubljani. O tem obdobju Adamič pravi, da se je za njega odprl popolnoma novi svet. S štirinajstimi leti je prvič nastopil, s petnajstimi pa začenja igrati na orglah v ljubljanski Jožefovi cerkvi, kjer ostaja do konca šolanja. V teh letih igranja na orglah, je naredil kuriozitet: določenim skladbam na mašah je dodajal melodije iz takratnih filmov na navdušenje prisotnih, ki so vedno polnili cerkev do zadnjega mesta. Namreč v tem obdobju se pojavlja tonski film, a z njim tudi prvi šlagerji. Mladi Adamič je bil redni obiskovalec vseh projekcij, a isti film je gledal celo nekolikokrat, da bi si čim bolj zapomnil popularne skladbe. Potem jih je sam oblikoval in izvajal na mašah, v stilu korala.

Ko je bil star osemnajst let, je postal član skupine Ronny (igral harmoniko in saksofon), potem pa tudi član velikega jazzovskega orkestra s katerim je nastopal po različnih dvoranhah po mestih v širni Sloveniji.

Na začetku druge svetovne vojne je Adamič še vedno nastopal s svojim orkestrom v Ljubljani, a zaslužek od koncertov je šel Osvobodilni fronti. Septembra 1943 se je priključil k partizanom (z ilegalnim imenom Gregor), kje se je takoj aktivno vključil v kulturne skupine, ki so bile ustanovljene v četah. Pod naletom nemške ofenzive je Adamič bil ranjen, ko je pa okreval, so ga poklicali v glavni štab v katerem postaja namestnik načelnika za propagando ter dobija nalogo organizirati godbo na pihala.

Avgusta 2012 mineva 100 let od rojstva enega največjih slovenskih glasbenikov. Celo leto 2012 bo Slovenija, med ostalim, v znamenju obeležitve tudi tega jubileja skozi številna kulturna dogajanja, koncerte in prireditve, del dogajanj pa se bo odvijalo tudi v okviru programa Evropske prestolnice kulture (Maribor). S kratkim pogledom na Adamovičevo življenje in delo v tej številki našega biltena, se bomo simbolično tudi mi vključili v obeležitev 100-letnice rojstva tega velikana sodobne, povojne glasbe.

V začetku je bilo malo glasbenikov in instrumentov, komaj deset. Ampak, sčasoma je orkester, pod Adamičevim vodstvom, postal pomemben vojni orkester, ki je imel prvi pomembnejši nastop v Dragatušu, kjer je bil sedež glavnega štaba in vojne misije Angleške, Amerike in Rusije. Poleg dela z godbo je delal tudi na Radiu osvobodilne fronte. V živem programu na radiu je igral resno glasbo in partizanske pesmi pod svojim imenom, ko pa je izvajal šlagerje in narodno glasbo, je nastopal pod imenom Janez Gregor.

Po končani vojni je zbral vse glasbenike, ki so se vrnili v Ljubljano kot tudi glasbenike z vseh koncev Slovenije in je tako z njegovo zaslugom in oblikovanjem nastal ansambel, ki je bil jedro bodočega Plesnega orkestra Radia Ljubljana, bolj znan kot Big Band s katerim je kasneje dosegel evropske višine. Skozi izvajanje standarnih, kot tudi skozi svoje skladbe, Adamič vse več in več uvaja evergreen melodije in lahki jazz, celo je tudi vse partizanske koračnice pisal kot evergreene. Prvi pomembnejši nastop v povojnih letih je bil v Trstu, na tekmovanju pihalnih orkestrrov, na katerem je orkester pod vodstvom Bojana Adamiča osvojil prvo mesto med orkestri iz Amerike, Angleške, Francije in Italije. O tem dogodku Adamič pripoveduje: "Naši so imeli najslabše instrumente in so objektivno bili najslabši godbeniki. Toda igrali so neko mojo skladbo s petjem. Žirija je bila navdušena in Jugoslovani so osvojili prvo mesto. Američani so bili začudeni. Zanimali so se, od kod imamo te nove glasbene rešitve, niso pa niti slutili, da sploh ne gre za genialnost, ampak za "štos", ki je nastal iz nuje, ker nisem imel dovolj godbenikov, ki bi znali zaigrati vso pesem."

Eno od najbolj zanimivih obdobj njegovega življenja vsekakor so leta življenja v Albaniji. Prvi koncert Adamičevega orkestra v Beogradu je ostal zapisan kot prvi jazz koncert v Jugoslaviji, ampak se je dogodek končal čudno in nepričakovano. Namreč v teh letih se je jazz uradno razumel, kot "kapitalistična" glasba, a na njegovo izvajanje se ni gledalo pozitivno pa je Adamič za kazen poslan na delo v Albanijo. V Albaniji ostaja nekaj časa, več lačen, kot sit, ampak je vendar našel način, da preživi. Delal je z radijskim orkestrom, navdušen je pa bil nad albansko folkloro ter pisal aranžmaje za njihove narodne pesmi, a glede na to, da se je poleg glasbe ukvarjal tudi z lahko atletiko, so ga določili za profesorja telovadbe.

Adamič je bil utemeljitelj in vizionar ne samo slovenske ampak tudi jugoslovanske zabavne glasbe, popevk in šanson, a izjemno veliko je ustvarjal tudi na področju filmske in scenske glasbe. Napisal je glasbo za okoli 220 filmov. Njegove skladateljske ideje in priredbe so za svoje filme poleg slovenskih in jugoslovanskih filmskih ustvarjalcev iskali tudi Madžari, Norvežani, Nemci, Rusi, Francozi, Švicarji, Američani. Orkestri po širni Jugoslaviji so ga sprejemali z razširjenimi rokami pa je tako sodeloval z orkestri v Beogradu, Novem Sadu, Zagrebu, Prištini, Sarajevu, a kot potujoči oz. gostujoči dirigent je gostoval na številnih festivalih. Glede Srbije je največ ustvarjal v Beogradu, kje je tekom svojega bivanja napisal številno skladb, dirigiral je revijskemu in simfoničnemu orkestru ter zboru Doma vojske JNA, nastopal z jazz orkestrom Radio televizije Beograd ter tudi napisal glasbene priredbe za številne srbske filme.

ZNANI SLOVENCİ

Ustvarjal je do konca svojih dni takorekoč do zadnjega dne. Pred smrtjo je Adamič napisal glasbo za Requiem Frana Miličinskega ter zadnjič, leta 1995, glasbo za kratkometražni film Neme podobe slovenskega filma. Umrl je isto leto, 3. novembra v Ljubljani.

Poleg ljubezni do glasbe in hitrih avtov posebno mesto v njegovem bogatem ustvarjalnem življenju zavzema tudi ljubezen do fotografije, s katero se je ukvarjal od gimnazijskih dni. V bogatem fotografskem opusu izstopajo posnetki pustnih mask in kurentov s Ptujskega polja.

Bojan Adamič je, kot skladatelj in dirigent obeležil več kot stoletja slovenske in jugoslovanske kulture in glasbe. Prejemnik je števila priznanj, nagrad, plaket in odlikovanj, kar govori o izjemnosti njegovega dela in ustvarjanja.

Spomnimo se še njegovih besed, z mislijo koliko revnejši bi bili, če bi se odločil in naredil drugače, kot je: "Sem Slovenec, ki je pač ostal doma in s tem napravil veliko, nepopravljivo naumnost ... Ali pa ne!"

Branko Veselinović, trobentar,
član Novosadskega Big band-a
in član Igralnega ansambla
Društva Slovencev Kredarica
Prevedla:
Silva Martinec

Bilten "Kredarica". Izhaja tromesečno. Uredniški odbor: **Silva Martinec** - v.d. urednica; **Elza Ajduković** - prevajalka; **Marija Lovrić** - članica; Priprava za tisk: **Slobodan Juhas**. Tisk: „TAMPOGRAF“ Novi Sad. Naklada: 300 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: **Društvo Slovencev "Kredarica"**, 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. Telefon 021/427-106. E-mail: kredarica@teamnet.rs. Rešenjem Sekretariata za informiranje štev.: 105-651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002, Bilten "Kredarica" vpisan v Register sredstev javnega informiranja - Financiranje izhajanja omogoča **Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu**.

CIP - Каталогизacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад

061 . 237 (497 . 113 Нови Сад)

KREDARICA : bilten Društva Slovencev v Novem Sadu /
urednica Silva Martinec . - Let. 1 , št . 1 (marec 2001) - .
- Novi Sad : Društvo Slovencev "Kredarica" , 2001 -. - Ilustr .
; 30 cm

Tromesečno
COBISS.SR-ID 223276807

ISSN 1821-1070